

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!
Yıl: 13, Sayı: 344, 23 Aralık 1987

İŞÇİNİN SESİ

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN! BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ BİRLEŞİN! KARKERÊN HEMÛ WELATAN YEKBIN!

Yeni yıla burjuvazi korkuyla bakıyor, işçi sınıfımız ise kavga ve zafer ruhuyla, coşkuyla atılıyor.

ALANLARI ZAPTETMEYE HAYDİ 1988'E!

Burjuvazinin "istikrar", "nizam", "düzen", "asayiş", "rejimin geleceği" gibi sözlerinin ardında yatan "işçi sınıfından korku"dur! İşçiler ise savaşım coşkusu ile doludur!

Seçimden daha dün çıktılar. İktidar partisi, mecliste milletvekili sayısını % 60'ın üstüne çıkardı. Türkiye, en azından bir süre daha "koalisyonsuz" yönetilecek. Ellerinin altında, olabilecek en geniş olanaklar var. Bunlara rağmen, gazetelerin de, iktidar ve muhalefet sözcülerinin de tadı tuzu yok. Bir garip durum var.

Yüzler asık, bakışlar düşünceli. Seçimin hemen ardından yapılan zamlardaki telaş havası... Hükümetin yapmayı düşündüğü değişikliklerin alelacele açıklanmaya başlaması... Zamların ardından, romatizmaları sızladığı anlaşılan liberallerin ağlaşması... Hemen hemen bütün burjuva kesimlerin konuşma, demeç, vb. açıklamalarında "gelir dağılımı", "toplumsal patlama", *"istikrar"* gibi kilit sözcüklerin kullanılması. Mecliste kopan yaygara. Evren'i oturarak karşılayanlar, dinlemeyenler, yumruklaşanlar... Evren'i dinlemeyip İstiklal Marşı'nı dinlemek, "ulusal"lığını kanıtlamak için salona koşuşan "sol"(!) sosyal demokrat milletvekilleri! Olayı TV'den seyreden milyonlarca insan!

Bunlar neyin göstergesidir?

Korku bacayı sarıyor!

Burjuvazinin, seçim sonuçlarına yaslanarak, kendi kendine yaptığı moral takviyenin pili daha meclis açılana kadar bitmiştir. Uygar, kavgasız seçim yaptık falan diyenler sille tokat birbirlerine girdiler. Görünürde fazla neden yok. Evren'in konuşmasının gerekçe olarak öne sürülmesi de kimseyi inandırmadı. Asıl "görünmeyen" nedene bakmak gerekiyor:

Korkuyorlar, hem de derinden. Meclisin açılışının olaylı geçmesi, eskiden türkülü yapılan açılışların şimdi kavgalıya "yükselmiş" olması, burjuvazinin bu psikolojisini yansıttı.

Korkulan, *işçi sınıfıdır*, onun sokakları alanları zaptedecek gazabıdır. Yaklaşan ve 1970'li yılları burjuvaziye mumla aratacak olan şiddetli devrimci dalgadır. Korktukları, işçi sınıfı öncülüğünde bir devrimdir!

Bu korku burjuvazinin psikolojisinde o denli derin yer etmiştir ki, 1988'i patlama kabusu içinde ve ancak istikrar *temennileri* ile karşılayabilmektedir. Burjuvaların bu doğrultuda dedikleri aşağıda ayrıca veriyoruz. Bir de hem ANAP'a, hem SHP'ye akıl vermek üzere kuyruğa dizilenler vardır.

Taha Akyol, "her yönüyle hareketli, *gerilimli* bir döneme giriyoruz galiba" diyor, muhalefete sokak macerasına kapılmama, iktidara da muhalefeti kışkırtmama "tavsiyesinde" bulunuyor.

Hasan Cemal şöyle diyor:

"Sayın Özal,... üslubuna da dikkat etmeli, özen göstermelidir..."

Hasan Cemal, toplumda birikmiş patlayıcı madde karşısında zahireyi kurtarma çabasıyla, "bari üslupa dikkat et be adam" diye çırpınıyor.

Ali Sirmen şöyle buyurmuş:

"Hiç kuşku yok ki, demokrasilerde muhalefetin *işlevi*, hangi araçla olursa olsun iktidarın hükümet etmesini engelleyip, otorite boşluğu doğurarak *rejimin raydan çıkmasına yol açmak değildir.* SHP'nin lideri de zaten, geçmişteki davranışlarıyla bu gerçeğin bilincinde olduğunu *kanıtlamıştır.* Ancak, iktidarın başıboş bir davranışla ve keyfi bir tutumla rejimi rayından çıkarabilecek girişimleri karşısında muhalefet, demokrasinin güvencesi işlevini yerine getirmek zorundadır.

"(...)

"Rejimin başarısı, geleceğin umudu ise, SHP'nin tırmandığı bu noktada *kendine düşen görevi başarmasına bağlıdır.*"

Sol liberal Ali Sirmen'in derdi, ANAP'ın çok yıpratılmaması, devlette bir otorite boşluğu doğmaması. Uyuz sosyal demokrasiye, uyuz muhalefetini "sertleştirmeme"(!) uyarısında bulunuyor. SHP'nin, işlevini (devrimci patlamayı, reformizme boğarak, düzeniçi kanallara "sol"dan(!) kanalize etmeyi, resmi Yağcı'nın da söylediği gibi "politik rejimin geleceğini" savunmayı) yerine getirirken, burjuva treni raydan çıkartmaya yol açabilecek türden "sert" muhalefet yapmamasını istiyor.

Bir de sendikacılıktan gelmekle birlikte sınıfsal misyonunu hemencecik kavrayanlar var. SHP milletvekili Cevdet Selvi bunlardan. Selvi, Petrol-İş'de yapılan bir toplantıda, kısa bir süre önce başkanı olduğu işçilerin karşısında hiç yüzü kızarmadan şunları söylüyor:

"Ülke bir düdüklü tencere ve altı çok harlı, ateşi körükleyen bir iktidar var. Bu durum patlamayla sonuçlanır. *Bizim görevimiz patlamayı önlemek." (Cumhuriyet, 6 Aralık 1987)*

Evet, burjuva siyasal müfrezelerin görevi, işçi sınıfının patlamasını önlemeye çalışmaktır. Bu görev bir yandan sol liberal sosyal demokratları olduğundan daha "sol", "militan" görünmeye zorluyor. Ancak, Türkiye toplumunda azıcık militan görünmenin, *kendilerinin* denetleyemeyeceği gelişmelere yol açacağını çok iyi bildikleri için, öte yandan frene basıyorlar.

SHP lideri, "muhalefeti sokağa çıkarmayı" düşünmediğini tekrar vurgulamak zorunda kalıyor. Güvence veriyor. Militan "hava"larda ilan ettikleri parlamentodışı eylemler için Fikri Sağlar'ın getirdiği öneriler, tam "misyonlarına yaraşır" gülünçlüktedir:

Kahveye gidip çay içmemek, evlerde televizyonu kapatmak, iki ekmek yerine bir gazete almak, et boykotu yapmak! "Son derece çağdaş" ve etkin muhalefet dedikleri bu garip önlemlerle, gerçekte işçi ve emekçi halkın öfke ve yoksulluğuyla alay etmiş oluyorlar. Et yüzü görmeyen halka "et yememe eylemi"! Amma militan(!) sosyal demokrasi ha!

Ek zam vereceğiz diye tutuştular!

1988'de yüzbinlerce işçinin sözleşmesi bağlanacak. Bu arada ambarlarda ve Migros'ta grevler militanca sürüyor. İşçi sınıfındaki savaşım azmi ve işçilerin sendikalarına sahip çıkması, daha şimdiden bir dizi sendikanın yönetimini olağanüstü kongrelerle sarsmaya başladı.

Dipten böyle bir dalga gelirken, ilan edilen zamlar karşısında, burjuvazinin toplumsal patlama korkusu, Vehbi Koç'undan TİSK'ine, Odalar Birliği'ne varıncaya dek "ek zam" önerileri getirtti. Toplu sözleşme görüşmelerinde işçiye bir kuruşluk hak vermemek için lokavta bile giden işverenler, birdenbire cömert(!) kesiliverdiler. Birçok işyerinde işverenler ek zammı hemen verdiler. Kimileri cumhuriyet altını dağıttı.(!)

Ek zam çoğu kez, süper emeklilik yasasıyla getirilen prim yükünü karşılamaya ancak yetiyor. Yani burjuvazi, gerçekte kendi kollektif kesesine zam veriyor. Ama, ne olursa olsun, işçi sınıfı kendi acı gücünü, bu örnekle bir kez daha görmüş oluyor.

Öte yandan, H.Narin, "çözüm aranırken, düzen bozucu değil, kanunu ve nizamı yaşatıyor olmak herkesin görevidir" diyor. Ek zam istemleri bugünkü sistemi parçalayıcı önerilere dönüşmemeli diye uyarıyor. Kilit söz, "nizam"!

Harb-İş genel başkanı işverenlerin bu gözyaşartan ek zam "hassasiyetinin" gerçek anlamını şu sözlerle koyuyor:

"Patronlar patronu Narin bile bizi savunuyor... Korkuyor. Halkın muhalefetinin başına yıkılacağını iyi biliyor."

Burjuvazinin, resmileri Türkiye'de legale çıkarma ve haziran ayına kadar DİSK'i açma girişimlerinin nedeni de böylece bir kez daha ortaya çıkmış oluyor: İşçi sınıfının birliğinden ve devrim savaşımından duyulan korku!

Aynı süreçte, işçi sınıfının hedefi de bilinçlerde daha belirginleşiyor. İllegal örgütlenerek devrime yürümek! Düşman, yığınların bilincine yerleşiyor. Bu düzeni burjuvazinin ve Yağcı yardakçılarının başına geçirmek gerek!

Burjuvazi hangi önlemi alırsa alsın, Gorbaçof'la Reagan hangi zirvede hangi "sıcak nokta"nın söndürüleceğini kararlaştırırlarsa kararlaştırsınlar, 1988'de işçi sınıfımızın ufku daha aydınlık olacaktır!

1988'de işçiler birlik içinde, omuz omuza kavgayı yükseltecek, zafere yürüyeceklerdir!

Salih Can

Burjuvazi ağzını açtıkça korkusunu dile getiriyor.

K rkuyorlar, k rksunlar...

Değişik burjuva kesimlerin seçimlerden sonra, zamların ardından yaptıkları açıklamalar, burjuvazinin korku dolu psikolojisini çok güzel ortaya koyuyor.

Romatizmaları sızlayan, dehşete kapılmış sağlı sollu liberaller, "temenni"den medet uman işadamları ve diğerleri, şunları söylüyorlar:

"Türkiye, ... çekilen bütün sıkıntılara karşın *dikiş tutturulamayan ekonomisi* ve demokrasisiyle bir türlü *istikrara* kavuşamamaktadır. *Kırılamayan* bir kısır döngü vardır. (Emperyalistleşememeyi anlatıyor- *İ.S.)*

"Sabrın sınırını artık iyice zorlamaktadır Özal hükümeti...

"Bu üslup (Özal'ınki—*İ.S.)* Türkiye iç politikasının *zıvanadan çıkmasına* katkıda rahatça bulunabilecektir.

"Çünkü ortam zaten buna gitgide uygun hale gelmektedir." (Hasan Cemal)(abç)

" 'Bu düzen böyle mi gidecek, pireler filleri yutacak.' Orhan Veli." (Uğur Mumcu)

"Eğer zamlar istemediğimiz bir sosyal patlamaya dönüşürse bunun vebali sayın başbakana aittir." (TGS genel başkanı Eren Güvener)

"Enflasyonun tırmanışı devam ederse, hoşnutsuzluk ve huzursuzluğun giderek *yaygınlaşacağı kuşkusuzdur. Ben bundan endişeliyim.*" (Prof, Feridun Ergin) (abç)

"Seçimden sonra dün bir bugün iki... Haydi hayırlısı." (Cüneyt Arcayürek)

"Ufacık bir zam, o zam insanı tamamen umutsuzluğa ittiği için, artık durduğu için mekanizmalar, bir *öfke seli* haline dönüşebiliyor. Benim bu ölçüde bir sorumsuzluğu aklım almıyor." (Aydın Güven Gürkan)(abç)

"Zamlarla pompalanan enflasyon sadece halkı limon gibi sıkmakla kalmıyor, geçim sıkıntısı toplumun *huzurunu tehdit ederek*, önemli bir *sosyal tehlike* oluşturuyor." (Erdal İnönü) (abç)

"Umalım sosyal patlama olmasın." (Süleyman Demirel)

"Bunlarla milyonlarca dar ve sabit gelirli çalışanın *sokaklara dökülmesi, 'yeter artık, canımıza tak etti'* diye *isyan* etmesi mi bekleniyor?" (Türk Metal genel başkanı Mustafa Özbek)(abç)

"İnsanlarımızı bir an gelir, *durduramayız.*" (Türk Metal açıklaması) (abç)

"İstikrar olmasını *temenni* ediyorum." (Vehbi Koç)(abç)

"Türkiye'nin ihtiyacı istikrar. *Umalım ki* istikrarlı yıllar olsun önümüzde." (Odalar Birliği eski başkanı İbrahim Bodur)(abç)

Bu korku dolu sözlere diyeceğimiz şudur: Korkmakta haklıdırlar. Korkuyorlar, korksunlar. Geliyoruz, geleceğiz, yakındır.

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 513 London, N16 5QB ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Gazetede yazıldığı gibi yapıyorum

Değerli yoldaşlar,
Mektubunuzu aldım. Memnuniyetim mektup kağıtlarına sığmayacak kadar büyüktür.

Çevremde olan olayları yazmamı istiyordunuz. Elimden geleni yaptığımdan emin olabilirsiniz.

Can kardeşlerim, elime geçen gazeteleri arkadaş çevreme veriyor, onların bilgi birikimlerini artırmaya çalışıyorum. Şu anda gazeteyi okuyan kişi sayısı epey arttı. Bu arada gazetede söylendiği gibi yapmayı, bir iki sendikaya gazete bırakmayı düşünüyorum.

Bulunduğum semtte cezaevinden çıkmış bir devrimci oturuyor. Gördüğü işkenceler nedeniyle vücudunda çok hasar var. Yardım toplayarak, onun ailesiyle birlikte oturduğu gecekonduya kömür, odun, soba aldık. Şimdi tedavisi için bir miktar para gerekti. Bizim elimizden gelenin yetmeyeceğini gözönünde bulundurarak sizlerden yardım bekliyoruz.

Elime geçecek gazetelerin yolunu bekliyorum. Bir de, ...'ın yayınladığı gazeteyi size gönderiyorum. Eleştirilerinizi yazmayı unutmazsınız değil mi?

Mutlu ve başarılı işgünlerinin sizlerin olması dileğiyle.

Y.S., İstanbul

DİSK eğitim sekreterinin eğitici olmayan konferansı

Değerli arkadaşlar,
Sizlere mektup yazmayı birçok kez düşündüğüm halde yazamadım. Yazamadım, çünkü içinde örgütlü faaliyet yürütmediğim bir örgütün yayın organına yazmayı doğru görmüyordum. Bunun yanlış olduğunu yaşamdan öğrendim. Sanıyorum bundan sonra sizlere sık sık yazabilirim.

Sizlere son yaşadığım bir olayı aktarmak istiyorum.

28 Kasım 1987 tarihinde Aschaffenburg'da DİSK eğitim sekreteri Süleyman Üstün "Demokrasi ve İnsan Hakları" konulu bir konferans verdi. DİSK eğitim sekreterinin geleceğini öğrenince, böyle bir şahsiyeti yakından tanıma olanağı bulacağımız için sevinmiştik. Çevremizde yakından tanıdığımız arkadaşların konferansa katılmaları için çaba da harcadık. Coşkulu bir şekilde konferans gününü bekliyorduk.

40 kadar insanın katıldığı toplantı Süleyman Üstün'ün konuşmasıyla başladı. Konferans süresi ilerledikçe bende ve arkadaşlarda şöyle bir kanı uyanıyordu: Kendi aramızda birbirimize, "DİSK eğitim sekreteri de bu mu, bundan eğitim sekreteri olursa.." vb. şeyler söylemeye başladık. Konuşmacının son derece hazırlıksız geldiğini, neyi nasıl anlatacağını bilmeyen biri olduğunu sıradan bir insan bile görebiliyordu.

Anlattığı saçmalıkların bir kısmını aynen not ettim. Şunları söylüyordu:

"Türkiye'de yarın seçimler var. Bunun için mitingler, toplantılar yapıyorlar. Birtakım şeyler var. Demokrasi var diyenler var. Bilmiyorum belki ben yanılabilirim ama bence Türkiye'de demokrasi yoktur...

"İşçi sınıfı dışında demokrasi isteyenler de vardır. Demirel de demokrasi istiyor...

"1980'den sonra Türkiye'de hakim sınıflar ikiye çatlamıştır. Tekellerle birleşenler ve birleşmeyenler... Türkiye'deki yakınlarınıza, telefon ederek oylarını ANAP dışında partilere vermelerini sağlayın."

Bu incileri DİSK eğitim sekreteri söylüyordu! Ben ve yakın ilişkide bulunduğumuz arkadaşlar kendi adımıza böyle bir şahsiyetin DİSK eğitim sekreteri olmasından utanç duyduk.

Tartışma bölümünde bazı kişiler konuşmacının belirttiği düşüncelere katılmadıklarını belirttiler ve konuşmacıya çeşitli eleştiriler yönelttiler. Demirel'in demokrasiden yana olmadığını, burjuvazi ile işçi sınıfının birlikte, işbirliğiyle demokrasiyi getirmeyeceğini, bunun eşyanın tabiatına aykırı olduğunu, demokrasinin ancak işçi sınıfının sınıf savaşımıyla gelebileceğini vurguladık. Türkiye'de burjuvazinin verebileceği demokrasinin güdük bir demokrasi olacağını, burjuva demokrasisinin bizim esas sorunumuz olmadığını, bizim uğraşacağımız yetşri kadar sorunumuzun olduğunu ve bu sorunların ancak, işçi sınıfının bağımsız örgütlenerek, burjuvaziye karşı vereceği dişe diş bir savaşımla ortadan kaldırılacağını, ayrıntılı bir şekilde vurguladık.

Tekrar görüşmek üzere.

E.A., Aschaffenburg

Uzlaşan değil savaşan parti

Değerli yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi'nin 67.kuruluş yıldönümü, bu yıl iki önemli biçimde kutlandı!

Birincisi 6.Kongre'de alınan kararla, partimizin adı üzerinde yürüyen pazarlığa dur denildi. Böylece, "komünist partisi" adı üzerinde kimsenin pazarlık yapamayacağını, gerçek komünist partisinin bu komplonun dışında bulunduğunu, gerçek TKP'nin, onun için savaşanların partisi olduğunu tüm dosta düşmana gösterdik.

Yoldaşlarımız, 6.Kongre'nin bu kararını toplantıda öğrendikleri zaman coşkuyla, ayakta alkışlarla selamladılar. Daha sonra, hep birlikte *Enternasyonal*'i söyledik.

Türkiye Komünist Partisi, burjuvaziyle uzlaşanların partisi değildir. O, devrim ve sosyalizm için savaşanların ve bu savaşımda illegal ve özgür olan komünistlerin, biz işçilerin partisidir.

Kutlamanın ikinci önemli yanı şudur: 67.kuruluş yıldönümünde partimiz, önüne koyduğu görevleri yerine getirmek, komünizm ülküsünü yükseltmek, kaynayan Türkiye kazanında işçi sınıfının iktidar mücadelesine öncülük etmek durumundadır. 1987-1988 örgüt stratejisiyle ayrıntılı olarak açıklanan görevleri yerine getirerek, partimizi, yükselen sınıf mücadelesinde onurlu yerine getireceğiz.

Tüm burjuvazi, dost düşman görecek ki, işçi sınıfının partisi, burjuvaziyle uzlaşan değil burjuva devletini devrimle yıkmak ve gerçek demokrasiyi kurmak için savaşan partidir.

Z.Çakır, Paris

İlk kez yazıyorum

Saygıdeğer yoldaşlar,
Sizlere çalışmalarınızda üstün başarılar dilerim.

Sizlere şimdiye kadar yazı yazamadığıma inanın ki çok üzgünüm. Bu ilk yazım. Yazıyı yazarken öylesine sevinçliyim, öylesine heyecanlıyım ki, anlatamam. Ya ilk yazım olduğundan, ya gazetemize yazı yazdığımdan ya da her ikisi birden olduğundan, heyecanlıyım.

Yoldaşlar,
Ben *İşçinin Sesi*'yle iki yıl önce tanıştım. Tanışmamdan bu yana, iş dışındaki zamanımda gazetemizi okuyorum. Yoldaşlara çalışmalarda hep yardımcı olmaya çalışıyorum.

Şu sıralarda yığın çalışması yapmak üzere girdiğimiz atölyelerde, tanıdığım arkadaşlar hep "TBKP"nin T.C. devletine yani Türk burjuvazisine neden satıldığını soruyorlar. Arkadaşlar, bu ne biçim devrimcilik, ne biçim komünistlik diye soruyorlar. Yanıtını da yine kendileri veriyorlar: Bunlar değil komünist, devrimci, demokrat bile olamaz, diyorlar. Anlayacağınız, resmiler işçiler arasında *böyle* günün konusu haline geldi.

Aslında merkez organımıza yazacak çok şey var. Bundan böyle gazetemize sık sık yazacağım. Orada çalışan bütün yoldaşlara selamlar.

Yaşasın TKP!

Alaattin Yenilmez, Paris

---

21 Aralık Stalin'in doğum günüdür.
108. doğum yıldönümünde

Stalin'i sevgi ve saygı ile anıyoruz

21 Aralık 1987 Stalin'in 108. doğum yıldönümüdür.

Stalin komünizm için savaşmış, tüm yaşamını bu davaya adamıştır. Sovyetler Birliği'nin güç kazanmasında, emperyalizmin her türlü saldırısına karşı koymasında çok önemli, belirleyici rol oynamıştır. Stalin büyük işler başarırken, aynı zamanda bazı önemli, çok önemli yanlışlar da yapmıştır. Ama ne olursa olsun onun yanlışları *komünizm yolunda* yapılan yanlışlardır.

Geçtiğimiz günlerde Gorbaçof Stalin'i *eleştirmeye* kalktı! Gorbaçof'un buna hakkı yoktur. Bütün yanlışlarına rağmen Stalin büyük bir *komünistti*. Gorbaçof ve bugünkü SBKP yönetimi ise komünistliği artık yalnızca bir kılıf olarak kullanan koca bir yanlıştır. Devrimci olmayan saflardan Stalin'e yöneltilen eleştiriler, eleştiri değil, dil uzatmadır, karalamadır!

Biz Stalin'in *yanlışlarını* eleştirir, bu *yanlışları* yerden yere vururuz. Ama doğruyla bağı kalmamış hain Gorbaçof Stalin'e dil uzatmaya kalkıştığında biz, komünist Stalin'in, Stalin yoldaşımızın yanında dururuz. Bu anlayışla 108. doğum yıldönümünde Stalin'i sevgi ve saygıyla anıyoruz!

HAYDİ 5000 HEDEFİNE!

Bugün önemli sayıda fabrika ve işyerinde *İşçinin Sesi* makine sesinden önce yükseliyor. Gazetemizin Türkiye'de dağıtımı 5.000'e yaklaştı. Bu, birçok legal yayının dağıtımıyla boy ölçüşen bir sayıdır. Ama yeterli değildir, yoldaşlar!

11. Özveri Taarruzu hedefimiz Türkiye'de dağıtımı 5000'e çıkarmak, yeni fabrikalarda, işyerlerinde, işçi semtlerinde sesimizi yükseltmektir.

Okuyucu yoldaş,
Sen bu hedefin gerçekleştirilmesinde en önemli halkalardansın. *İşçinin Sesi*'ni okuduktan sonra atma, bir kenarda tutma. Bir başkasına ver. Bir sendikaya, derneğe ya da yararlı olacağını düşündüğün bir adrese ulaştır, postala. Dağıtımı artırmak için bizimle ilişkiye geç.

İşçinin Sesi'nin en geniş biçimde dağıtılması, daha çok sayıda işçi yatağından illegal ve özgür partimizin sesinin yükselmesinin sağlanması senin de görevindir.

Haydi seferberliğe, haydi 5000 hedefine!

İşçinin Sesi çalışanları

OKUYUCU YOLDAŞ

İşçinin Sesi'ni daha güçlü çıkartabilmek, fabrikalarla, işyerleriyle, işçi semtleriyle olan bağını derinleştirip güçlendirmek, deneyimlerinizden çıkan dersleri tüm harekete daha iyi ve daha etkili ulaştırabilmek için gazetenizi yazılarınızla, haberlerinizle, çektiğiniz ya da topladığınız fotoğraflarla besleyin.

İşçinin Sesi çalışanları

ÇIKIYOR

"En Büyük İşçi Sınıfı Başka Büyük Yok!"

İşçi sınıfı nedir, tarihsel gelişmesi, bugünkü bileşimi, Türkiye işçi sınıfının sayısal dökümü gibi konuları ele alıyor.

Af belgisi rejimi yamama anlayışının bir ürünüdür.

Af dileyenler de aff dilmeyec kl r

Devrimci tutuklu, burjuva düzene karşı savaştığı için, burjuvazinin gözünde "suçlu"dur, ama işçi sınıfının, halkın onurudur. Af dilemesi gereken birisi varsa o da yıllarca suçsuz insanları hapse atan, işkenceden geçiren burjuvazidir. Onu da zaten affedecek değiliz!

TAYAD'LI ANAYA

Bu yanda gecekondu toprağı
hışır hışır
Sonbahardan değil ama bu,
yaz kış hışırdıyor artık
güngörmüş Anadolu

Bu yanda
acıyı şerbet etmiş bir ana
cezaevi önünde haykırıyor:
Toplanın yanıbaşıma,
toplanın alanlara!
Yükselsin diye onurlu kavga
dağılın çocuklar,
dağılın Anadolu'ya!

Bu yanda
sesimiz yükseliyor!

Mercan Köklü

Savaşımı her gün daha da yükseltecek, burjuvazinin yüreğine daha çok korku salacağız. Burjuvaziyi affetmeyeceğiz. Herşeyin hesabını devrimle soracağız.

Nurten Keskin

Cezaevlerindeki devrimciler faşizm döneminde bile sessiz kalmadılar. Faşizm çözülüp, işçi sınıfı tüm ülkede, tüm halk kesimlerinde devrimci kıvılcımlar yakınca, militan grevler, yasa dışı gösteriler yapınca devrimci tutukluların savaşımı da bir üst düzeye sıçradı. Tek tip elbiseye karşı, cezaevi tüzüğüne, sevk zincirine, bu gibi uygulamalara karşı açlık grevleri, mahkemelerde protestolar yükseldi yaygınlaştı. Bir anda tüm cezaevleri kaynamaya başladı.

Bununla bağlı olarak devrimci tutukluların aileleri ve yakınları da, örgütlenerek, yüreklerinde yıllardır gömülü olan acıyı savaşıma akıttılar. Geniş kesimlere çile kapısı olmuş cezaevi kapılarını savaşım kapısı yapmanın yollarını açtılar. İçerdeki oğullarıyla, kızlarıyla birlikte cezaevi kapılarında açlık grevleri, oturma eylemleri yaptılar.

Savaşımın tırmanmasından ürken burjuvazi, meclise dilekçe sunmak gibi son derece masum bir eylem sırasında ailelere saldırarak içlerinden birinin ölmesine neden oldu. Didar Şensoy geride kalan ailelere savaşkan bir gelenek bırakarak öldü. Didar Şensoy'un cenazesi yığınsal bir gösteriye dönüştü.

Savaşım sürecinde aynı zamanda bir ayrışma da olmaya başladı. Bu ayrışma kampanyalara verilen adlarda, kullanılan belgilerde yansıdı. Bir yandan "özgürlük kendi ellerimizdedir" türü bir kampanya açılır, "omuz ver demir kapı açılsın", "tek yol devrim" gibi belgiler duyulurken, öte yandan "genel af" sesleri çıkıyordu.

Af dileyen burjuvazidir

İnsan Hakları Derneği yönetimi bir süredir "genel af" sözünü ağzından düşürmüyor. Devrimci tutuklu suçlu mudur, ya da kimin gözünde suçludur ki biz onlar için af dileyelim? Devrimci tutuklu, burjuva düzene karşı savaştığı için, burjuvazinin gözünde "suçlu"dur, ama işçi sınıfının, halkın onurudur. Af dilemesi gereken birisi varsa o da yıllarca suçsuz insanları hapse atan, işkenceden geçiren burjuvazidir. Onu da zaten affedecek değiliz!

Burjuvaziden af dilemek, "sana karşı savaştığım için özür dilerim, affet bir daha yapmayacağım" demektir. Haksızlığa uğrayanların değil, burjuva düzenin yaralarını sarmak demektir. Nitekim İHD "genel af için imza" dilekçesinin daha ilk cümlesinde bunu açıkça söylüyor. "Toplumumuzda yaşanan olağanüstü dönemin açtığı yaraları sarmak, barışa ve huzura giden yolu açmak için..." diye vurguluyor.

Bu dil devrimcilerin değil, rejim yamayıcılarının dilidir. Suçsuz yere hapiste yatmanın, insanlık dışı muamele görmenin, işkencelerin hesabı sorulmadan işçi sınıfının ve devrimcilerin yaraları sarılmaz. Zaten "barışa ve huzura giden yol" dan kasıt sınıfsal barıştır, yani rejimin yaralarının sarılmasıdır.

Cumhuriyet yazarı İlhan Selçuk da yazdığı bir yazıda af kampanyasının burjuvaziye hizmet anlamı taşıdığını güzelce açık etmiş. Bakın ne diyor İlhan Selçuk:

"Genel afla birlikte ölüm cezasının kaldırılması, bütün dünyanın gözünde Türkiye'ye olumlu bir görüntü kazandıracaktır. Böyle bir karar demokrasi yolunda bir adım olacak, *'iç huzur ve barış'*a katkıda bulunacaktır. Üstelik böyle bir iş için ne dış krediye, ne Amerikan Doları'na, ne de içerde paraya pula gereksinme var. Ne yeniden borçlanmak, ne de piyasaya hisse senedi ve tahvil sürmek zorundayız." (*Cumhuriyet*, 25 Eylül 1987)

Görüldüğü gibi İlhan Selçuk da bu işin burjuvaziye hem çok yarayacağını, hem de çok ucuza malolacağını görmüştür. Burjuva düzenin söküklerini onarmaya çalışan eski ve yeni sosyal demokratlar, gerçek bir demokratikleşme için değil "dünyanın gözünde Türkiye'ye olumlu bir görüntü" kazandırmak için, bununla bağlı olarak da işçi sınıfının hesap sormasını engellemek için çalışıyorlar. "Af" bu anlayışın ürünüdür.

İHD'nin af istediği yetmiyormuş gibi, imza dilekçesinde bir de "adli yanılgıları düzeltmek için" af istendiği yazılıdır. Burjuva düzen ve burjuva yasaları orada duruyorken bu yargılamaların hiçbiri "adli yanılgı" değildir. Burjuva düzenin kuralları çerçevesinde yürütülmüştür. İşkenceler, ölüm cezaları, baskılar, bunların hiçbiri burjuvaziye, hele de Türkiye burjuvazisine yakışmayan şeyler değildir. Yapılanları "adli yanılgı" olarak göstermek burjuvaziyi aklama çabasından başka birşey değildir.

Halkın isteği af değil, hesaptır

24 Şubat 1986 tarihli *İşçinin Sesi*'nde şöyle demiştik:

" 'Genel af' konusu artık aylardır da değil yıllardır tartışılıyor. Bunun temel nedeni, geniş halk yığınlarının, devrimci siyasi tutuklu ve hükümlülerin cezaevinde bulunmasına duyduğu tepkidir. Halk bu tepkiyi belki 'af' sözcüğüyle dile getiriyor ama gerçekte 'suçluların affedilmesi' için değil, haksız yere içeri tıkılmış devrimci insanların bir an önce dışarı çıkabilmesi için uğraşıyor. Bir de haksız yere sicili karalanmışların, dolayısıyla iş bulup çalışma hakkı kısıtlanmışların durumunu değiştirme sorunu vardır. Herkes bu işlere 'af' diye bir ad taktığı için halk da 'af' deyip geçiyor." (*İşçinin Sesi* sayı: 300)

Halkın isteğinin gerçekten de bu doğrultuda olduğunu o zamandan bu yana gelişen eylemler göstermiştir. Devrimci tutukluların aileleri düzene karşı savaşa çıkmış, her eylemde de işkencecilerden hesap soracağını haykırmıştır.

İçerdeki devrimcilerin savaşımına destek vermenin en doğru yöntemi, hedefi yalnızca şu ya da bu tekil demokratik hakla sınırlamadan, devrimci belgiler etrafında bütünsel devrimci savaşımı yükseltmektir.

Böyle bir savaşımla burjuvazinin yüreğine salacağımız korku, onun kendi deyimiyle bir "af" çıkarmasını getirebilir. Ama bunun anlamı asla devrimcilerin affedilmesi olmayacaktır. Yalnızca zindanları da değil, düzeni başına yıkacağımız korkusuyla burjuvazinin devrimcilerden af dilemesi olacaktır. İşçi ve devrimci hareketin yükselttiği devrimci savaşım bir yan ürün kazanacaktır.

İşçinin onuru, solculuk adına burjuvaziden af dileme onursuzluğunu gösterenleri de yenecektir. Devrimci ailelerin yürüttüğü militan devrimci savaşıma şan olsun!

Partimiz her alanda taarruzu yükseltiyor. Taarruzlarla dolu bir yıldan geçerek

HAYDİ 12. ÖZVERİ TAARRUZUNA!

Türkiye ortamındaki devrimcileşme, partimizin III.Konferansla girdiği gelişme, bu yıl taarruzun havasında da, verisel sonuçlarında da belirgin bir biçimde yansımıştır. Bu taarruz, daha örgütlü, daha yaygın, devrimci coşkusu ve işçi damgası daha ağır basan bir taarruz olmuştur.

Türkiye ortamındaki devrimcileşme, partimizin III.Konferansla girdiği gelişme, bu yıl taarruzun havasında da, verisel sonuçlarında da belirgin bir biçimde yansımıştır. Bu taarruz, daha örgütlü, daha yaygın, devrimci coşkusu ve işçi damgası daha ağır basan bir taarruz olmuştur.

11. Özveri Taarruzu'nun üstün başarıyla, çok güzel bir geceyle son bulduğunu geçen sayımızda yazmıştık. Onur listelerini de aktarmıştık. Burada bu yılki taarruzun verilerini değerlendireceğiz. Ama önce, Türkiye örgütlerinin, verilerin kapsamadığı başarılarına kısaca değinelim.

Türkiye'de yoldaşlarımız, bir işte topluca çalışma, fazla mesai yapma, ek iş bulma, gezi, sergi, bağış toplama vb. yollardan, bu yıl önemli hedeflere ulaştılar. Taarruza çok sayıda sempatizanı kattılar.

Taarruz, her zaman Türkiye'de de yapıldı. Ama geçen yıl, Türkiye'de taarruzun nitel olarak farklı bir yer tuttuğunu söylemiştik. Gerçekten de örgütlü bir taarruz olmuştu. Bu yıl, her açıdan, geçen yıldakinden de ileridir. Geçen yıl Türkiye'de taarruz, örgütlülüğüyle ayakları üzerine dikildiyse, bu yıl yürüyüşe geçti.

Bilindiği gibi Türkiye verilerini taarruzun genel verileri içine katmıyoruz. Türkiye örgütümüzün taarruzdaki başarısının verileri, eylemlerinin, yaygınlaşan fabrika ve semt ilişkilerinin, vb. genel manzarası içinde görülmektedir.

Şimdi taarruzun genel verilerinin dökümüne geçelim.

Tablo I'de, hedeflenen ve gerçekleşen miktarları endeksleyerek, geçmiş yıllarla karşılaştırmalı olarak verdik. Buna göre:

Bu yıl taarruzun hedefi, geçen yılın hedefine göre yüzde 3 daha yüksektir. Gerçekleşen miktar ise geçen yıl gerçekleşen miktara göre yaklaşık yüzde 6,5 daha yüksektir. Geçen iki yıl hedef binde 1 gibi çok düşük oranlarda aşılırken, bu yıl hedef yüzde 3,4 oranında aşılmıştır.

Tablo I'deki (2) ve (3) nolu sütunları aynı zamanda grafik olarak da veriyoruz. Bu grafik, yıllar içinde taarruzun hedeflerinin ve gerçekleştirdiği miktarların, hem birbiriyle, hem öteki yıllarla karşılaştırmalı eğilimlerini veriyor. Grafikte, iki eğri arasındaki fark, hedefin aşılıp aşılmadığını, hedefle gerçekleşen miktar arasındaki karşılaştırmayı gösteriyor.

Grafikteki eğilimler ilginçtir. Ülke ortamını ve onunla da bağlı olarak partinin durumunu, kaba hatlarıyla ve belli ölçülerde bunlarda görebiliyoruz.

Hedef ve gerçekleşen miktar eğrilerine teker teker baktığımız zaman, kabaca 1982-1983'le 1986 arasında belli bir duraklamanın, hatta 1984'te bir sorunun yaşandığını görüyoruz. Bu yılla birlikte ise her iki eğri de yukarı doğru dönmüştür.

Eğrilere birbiriyle karşılaştırmalı olarak bakarsak, yine benzer bir sonuca ulaşıyoruz. 1983'te, hedefi aşma oranı önceki yıllara göre biraz düşmüş. 1984'te, ilk kez genel hedefin altına düşülmüş. 1985 ve 1986'da, az da olsa hedef aşılmış. 1987'de, hedefi aşma oranında belirgin bir yükselme var. Belli ki, bu yılla birlikte hedefi aşma oranları artık göreceli olarak yükselecek.

Türkiye'yi kapsamayan bu verilerin yansıttığı şu ki, faşizmin de, faşizmin çözülüşünün, Türkiye'deki hareketlenmenin de etkileri yurtdışına gecikmeli olarak yansımıştır. Bu nedenle, "sorunlu dönem", diyelim 1980-1984 değil de, 1982-1986 gibi görünüyor.

Burada asıl önemli olan, bu gecikmeye rağmen, bu yıl eğrilerin yukarı doğru dönmüş olmasıdır. Yani Türkiye'deki hareketlilik artık yurtdışında bile somut etkilerini gösteriyor. Gerek grevlerle dayanışma, gerek gelecek taarruz açısından bunu hiç unutmamalı ve yurtdışındaki işçilere de sürekli vurgulamalıyız. Türkiye'de burjuvazi para değerini düşürdükçe, devrimci kavga için yurtdışından toplanacak parasal desteğin ağırlığı da artıyor.

Taarruz verilerine, bir de, örgütlerin katkıları açısından bakalım. Tablo II bunu yansıtıyor. Tablodan da görüldüğü gibi, bu yıl toplam hedefin yüzde 96.8'ini İngiltere, yaklaşık yüzde 3'ünü de Fransa örgütlerimiz gerçekleştirmiştir.

Fransa örgütünün payının geçen yıla göre azalması, başarısızlıktan değil, kadro aktarımındandandır. Tam tersine, Fransa bu yıl çok başarılı bir taarruz geçirmiştir, hedefini yüzde 4 aşmıştır.

İngiltere örgütü ise, hem bir süredir yükselen bir başarı eğrisi çizmiş, hem de özellikle bu taarruzda gerçekten üstün başarı göstermiştir. Genel dökümde sorunlu yıl olan 1984, İngiltere'nin atağa kalktığı yıldır. Atağını da sürdürüyor.

Bu örgütümüz bu yıl hedefini yüzde 3 aşmıştır. Gerçekleştirdiği miktar, geçen yıl gerçekleştirdiğine göre yüzde 11 daha yüksektir. Katılımında ise geçen yıla oranla yüzde 30 artış vardır. Bütün bunların sonucunda da, genel toplama katkısı yüzde 96,8'e ulaşmıştır.

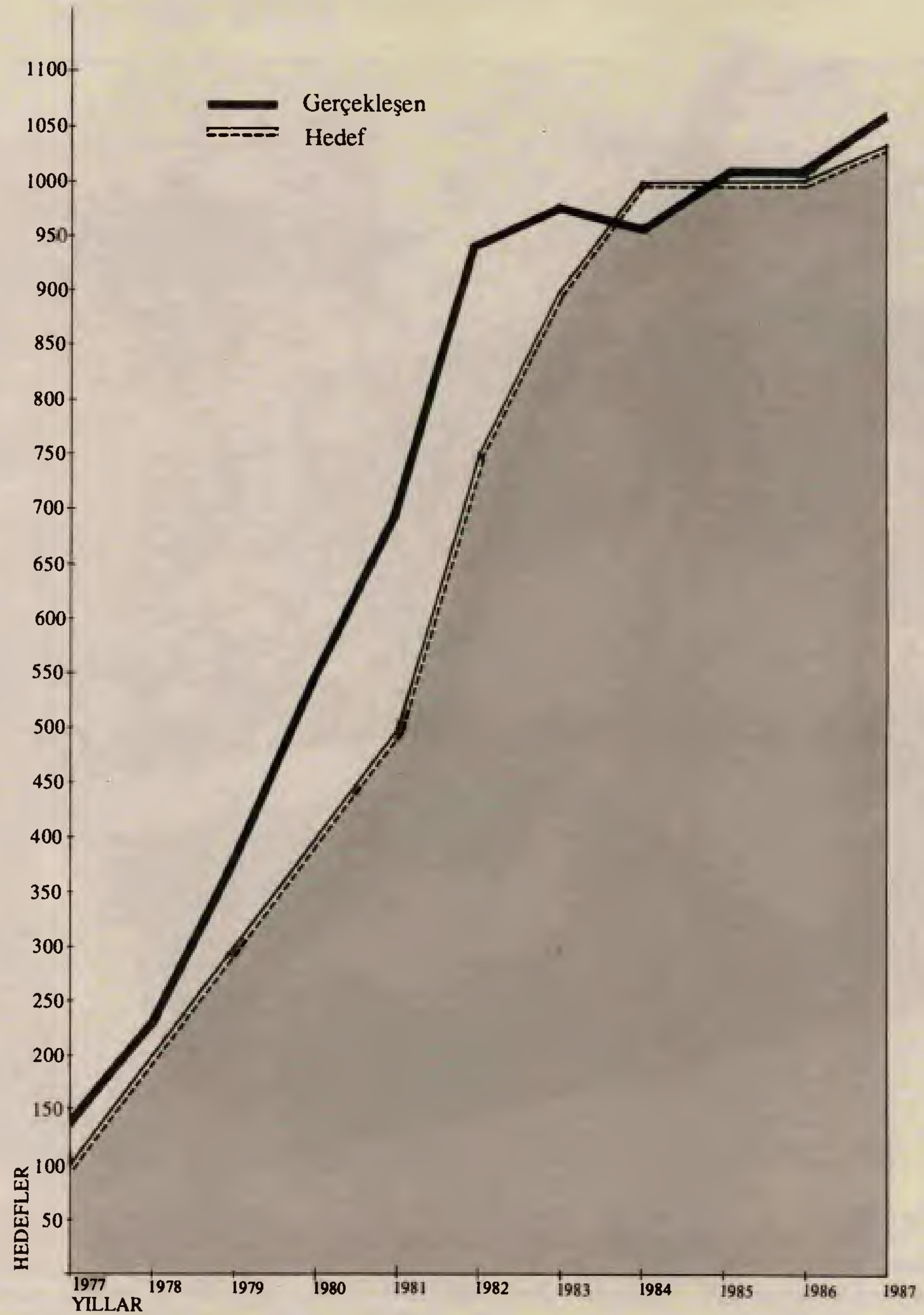
Geçen yılki taarruz değerlendirmesinde, "bu yıl adeta bir yoğunlaşma yılıdır, öyle görünüyor ki gelecek yıl yaygınlaşma ortaya çıkacak" demiştik. Gerçekten de öyle oldu. Üstelik bu, III. Konferansımızın çizdiği doğrultuda, işçi arasında yaygınlaşmadır.

Partimiz, taarruzun sayısal verileriyle dile getirilemeyecek, ama koca damgasını taarruzun da her adımında net olarak görebildiğimiz, güzel bir süreç yaşıyor. İşçileşemeyen aydınlar eleniyorlar, bilginin, doğrunun, haklının aydınlığını arayan işçiler partiye geliyorlar. Aydınlanmış işçiler ve işçileşmiş aydınlar, tek sözle komünistler, her alanda taarruzu yükseltiyorlar.

TABLO I
Özveri taarruzları — genel döküm

(1) Yıl	(2) Hedef 1977=100	(3) Gerçekleşenler (2)de verilen hedeflere göre	(4) Her yılki hedefi aşma %	(5) Gerçekleşenler 1977 gerçekleşen =100
1977	100	136.6	36.8	100
1978	200	225.0	12.5	164
1979	300	374.0	25.0	273
1980	400	544.0	37.0	405
1981	500	695.0	39.0	517
1982	750	941.0	25.5	688
1983	900	975.0	8.3	713
1984	1000	953.0	-4.7	697
1985	1000	1001.0	0.1	732
1986	1000	1001.0	0.1	732
1987	1030	1064.7	3.4	778

1977-1987 ÖZVERİ TAARRUZLARI GENEL DÖKÜM GRAFİĞİ

TABLO II
Özveri taarruzlarına örgütlerin katkı oranları (yüzde olarak)

Örgütler	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
İngiltere	100	100	100	95.0	69.2	57.0	58.0	79.5	83.2	90.0	96.8
Almanya	—	—	—	0.9	29.8	36.4	26.3	8.7	5.8	2.8	0.3
Fransa	—	—	—	—	0.5	3.1	4.0	4.3	5.3	5.2	2.9
Norveç	—	—	—	—	—	2.8	3.1	2.3		—	
İsviçre	—	—	—	—	—	0.4	1.1	1.2		—	
Hollanda	—	—	—	—	—	—	4.9	3.9	5.7	—	—
Avustralya	—	—	—	—	—	—	—	1.1	—	—	—
İsveç	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.0	—

Bir özveri sınavını daha geçtik. Haydi sınıf savaşımının harlı kavgasına!

Başarımız işçi sınıfının başarısıdır

On hafta süren özveri taarruzumuzun 11. yılını da her yıl olduğu gibi başarıyla tamamladık. Taarruz boyunca işçilerden bağış topladık. Kurduğumuz makinacılar kollektifi büyük katkı yaptı. Cıvıl cıvıl pazar toplantılarında başarıyla katkı topladık.

Değerli yoldaşlar,
On hafta süren özveri taarruzumuzun 11. yılını da her yıl olduğu gibi başarıyla tamamladık.

11.Özveri Taarruzu'nda, oluşturduğumuz makinacılar kollektifinin büyük katkısı oldu. Kollektifte yer alan yoldaşların, sempatizanların ve makinacılar kollektifindeki işçilerin başarısını kutluyor, sınıf savaşımına bundan böyle hep aktif destek olacaklarına inanıyoruz. TKP inancıyla yürüyoruz. "Zafer işçi sınıfının olacaktır" diyoruz.

Taarruz boyunca çeşitli yollardan bağış topladık. TKP amblemiyle hazırlanan kibritleri bağış karşılığı işçilere dağıtarak işçilerden bağış topladık. Sigara içmeyen işçiler de hatıra olarak saklayacaklarını söyleyerek kibritlerimizden aldılar. İşçilerin yoğun olduğu konfeksiyon, lokanta ve benzeri yerlerden bağış topladık. Ayrıca işçiler, bağış yaptıkları elbiseleri her pazar taarruz toplantılarında açık artırmayla satarak taarruza katkı yaptılar.

11.Özveri Taarruzu kapanış gecemiz TKP'ye yakışır kızıllıktaydı. Gecede amatör sanatçı yoldaşlar, sempatizanlar birbirinden güzel devrimci şarkılar söyleyerek gecemize renk kattılar.

Gecede açık artırmayla bazı eşyalar sattık. Hele TKP'mizin rozetleri satışa çıkarıldığında oraya gelen sempatizan, misafir ve dostlar arasında rozetleri almak için adeta bir yarıştır başladı. Açık artırmaya katılmayanlar da katılanlara destek yaparak özveri taarruzuna katkıda bulundular. Gece fıkra yarışmasıyla devam etti. Coşkulu, neşeli, yığınsal geçen gecemizi hep birlikte devrim marşını söyleyerek bitirdik.

11.Özveri Taarruzu işçi sınıfımıza kutlu olsun. Başarımız işçi sınıfımızın başarısıdır.

En büyük işçi sınıfı, başka büyük yok.

Yaşasın TKP'miz. Yaşasın proletarya enternasyonalizmi.

Lokomotif, Paris

Başarının yolu özverili, inançlı çalışmadan geçer

Taarruza katılanları partiye kazanacağız

Bu yıl taarruzumuz 6.Kongre'nin almış olduğu anlamlı kararla başladı. "Gerçek TKP buradadır" belgisiyle, coşku içinde başlayan taarruzda, Fransa'da partiye verdiğimiz söze adım adım yaklaştık ve bu sözü de sonunda aştık. Tüm yoldaşlar, üye ve sempatizanlar hedeflerine ulaştılar. 28 Kasım 1987 tarihinde yaptığımız en son toplantı aynı zamanda bölgemizde 11.Özveri Taarruzu'nun kapanış toplantısı oldu.

Partimizin Fransa örgütü bu sınavdan başarıyla geçti. Hem taarruz hedefimize vardık, hem de bu süre içinde sempatizan çevremizi daha da genişlettik. Şimdi önümüzdeki hedef, 11.Özveri Taarruzu'nun bize kazandırdığı ilişkileri derinleştirmek ve partimize yeni, özverili militanlar kazanmaktır.

Savaşımın başarısının yolu özverili, inançlı çalışmadan geçer. Haydi 1988'e! Haydi sınıf savaşımının harlı kavgasına!

Z.Çakır, Fransa

Taarruz eğitiyor!

Güzel bir örnek

Değerli yoldaşlar,
Geçenlerde yaptığımız bir aile ziyaretinde, eskiden beri derneğimize gelip giden bir bayan işçi arkadaşın evine gittik. Arkadaşın eşi ileri görüşlü bir insandı. Ailecek, gazetemizin her sayısını okuyorlar.

Bu bayan arkadaşın gelişmesini, güzel bir örnek olduğu için, anlatmak istiyorum.

Arkadaş, gazetemizin 1985 yılından bu yana yayınlanan sayılarını okumaya başladığında, gazetede geçen, kendisinin bilmediği kelimeleri not alıp, bizim yoldaşlara bunların anlamını sorarak kendini geliştirdi, görüşlerimizi anlamaya başladı. Şimdi, söylediği her sözün başında, "ben şimdiye kadar neden bunları okumadım da geri kaldım" diyor.

Bu işçi arkadaş, şimdi özveri taarruzu çalışmalarımıza katılıyor. Kendine taarruz hedefi koydu. Atölyede çalıştı. Elde ettiği gelirle taahhüdünü yerine getirdi. Taarruz sırasında, çalışırken çok coşkulu, istekli ve bilinçliydi. Sonuçtan da çok mutluydu.

Yoldaşlar,
Bu işçi arkadaş gibi yığınla insanı yanımıza katacağız. Taarruzlarımızı daha da yığınsal olacak.

Yaşasın işçi sınıfı.

Zehra Yener, Paris

İşsiz bırakılan milyonlarca işçinin haklarına sahip çıkalım! İşli işsiz işçi dayanışmasını yükseltelim!

İşsizlik sig rtası hakkımız s"ke söke alırız

Kapitalizm için işsiz işçiler, çeşitli açılardan işli işçilere karşı kullanılacak silahtır. Biz, birlik olup bu işleyişi bozalım, birleşik gücümüzü kapitalizme karşı kullanalım.

Türkiye gibi işsizliğin akıl almaz boyutlara vardığı bir ülkede işsizlik sigortası, işçi sınıfı için canalıcı önem taşıyan bir istemdir. Türkiye'de çalışan nüfusun %20'sinden fazlası işsiz, dolayısıyla en kötü koşullarda yaşamaktadır. Bunun sorumlusu kapitalizmdir.

Bir kısım işçiyi aşırı çalıştırıp daha fazla artı-değere el koymak, öte yandan, her an ucuz işgücü sağlamak, aynı zamanda çalışan kesime işsizlik tehdidi olarak kullanmak üzere endüstri yedek ordusu bulundurmak kapitalizmin bir yasasıdır.

Dışarıda çığ gibi büyümüş bir işsizler ordusu varken çalışan kesim her an işten çıkarılma tehdidiyle karşı karşıyadır. Endüstri yedek ordusunun genişlemesi ücretleri aşağı çekici en büyük etkendir. İşsizlik tehdidi ve ücretlerin aşağı çekilmesi çalışanı aşırı çalışmaya zorladığı için endüstri yedek ordusunun daha da genişlemesini getirir.

İşli ve işsiz işçinin sorunları bir ve aynı kaynaktandır. Bu nedenle işli işçilerle işsiz işçiler arasında sıkı bir işbirliği ve dayanışma zorunludur.

İşsizlik sigortası işli ve işsiz tüm işçiler için son derece gereklidir. Kapitalizmde işli olmanın da hiçbir garantisi yoktur. Bugün işi olan yarın işsiz kalabilir. İşsizlik sigortası işli işsiz tüm işçi sınıfının gündemindeki en önemli konulardan biridir.

Bu nedenle kasım ayında toplanan TKP Merkez Komitesi Plenumu "işli işsiz işçi dayanışmasını yükseltelim" başlıklı bir çağrı yayınladı. Gazetemizin 343. sayısında yayınladığımız çağrıda şöyle deniyor:

"- İşsiz işçilerin hiçbir aidat ödemeden sendikalara üye olmasını sağlamalıyız.

"- İşli ve işsiz işçiler hep birlikte işsizlik sigortası için mücadele etmeliyiz ve şunları istemeliyiz:

"1. İş bulup belli bir süre çalışmış olma koşulu aranmadan, işsiz olarak kayıtlı herkese, aileleri de hesaba katılarak işsizlik tazminatı ödenmelidir.

"2. İşsizlik tazminatı, olması gereken asgari ücretin tümü kadar olmalıdır.

"3. Sigorta primlerinin tümü devlet ve işverenlerce ödenmelidir.

"4. İşsizlik sigortasını kapsayacak olan SSK'nın tüm yönetimi sigortalıların kendilerine devredilmelidir. Böylece SSK'nın alacaklarının toplanması ve sigortasız işçi kalmaması da garantilenmelidir.

"Kapitalizm, işli ve işsiz işçiyi birbirine karşı kullanıyor. Biz birlik olup bu işleyişi bozalım, birleşik gücümüzü kapitalizme karşı kullanalım!" (*İşçinin Sesi*, sayı:342)

Bu istemler işçi sınıfının en doğal hakkıdır. Burjuvazi işçilerin pek çok hakkını kâr olarak cebine attığı gibi bazen de bu hakların bir kısmını "yardım" diye sunmaktadır. Yakacak yardımı, çocuk yardımı, giyecek yardımı vb. gibi ücretin içinde zaten varolması gereken kalemlerin bir kısmını "yardım" diye vermektedir. Bunlar kimin parasından kime "yardım" ediyorlar? İşçi sınıfının burjuvazinin "yardım"ına ihtiyacı yoktur. Hakkını tam olarak versin yeter.

Burjuvazi tüm sosyal sigortalara işsizlik sigortasına da kâr güdüsüyle yaklaşır. Türkiye gibi işsizliğin çok yüksek olduğu bir ülkede bu kurumların fon biriktirip kâr sağlaması düşünülemez. Bu nedenle burjuvazi işsizlik sigortasının sözünden bile yan çizmektedir. Yan çizmezse de sınırlı bir uygulama getirmeyi düşünmektedir. Yalnızca belli süre çalışanların ve belli bir miktar pirim ödeyenlerin yararlanabileceği bir işsizlik sigortası, Türkiye'de işsizlik sigortası sayılamaz. Belli bir süre sigortalı olarak çalışılacak iş nereden bulunacak?

İşçi sınıfımızın istediği gibi bir işsizlik sigortası uygulanamaz diyorlarsa, versinler SSK'yı sigortalıların yönetimine de biz onlara nasıl uygulanacağını gösterelim.

Nezihe Dalyan

ANAHTAR

Sosyal-emperyalizm, sözde sosyalizm eylemde emperyalizm, oportünizmin emperyalizme büyümesidir!

portünizmin s syal-emperyalizme büyümesi

Oportünizm hep "taktik"lerde başlar. Ama oportünistin, vıcık vıcık kaygan zeminde şirazeyi bozmadan uygun (!) bir yerde durmasının olanağı yoktur. Emperyalizmin varlığı, emperyalist ya da emperyalistleşme nesnel gereksinimi içinde olan burjuvazinin oportünizme dayattığı "istemler", onu hep bir yerlere doğru "ilerletir" (!) Sosyal-emperyalistleştirir.

Lenin, oportünizmin ideolojik temellerini anlatırken şunları yazıyor:

"Sınıf işbirliğinin savunulması, sosyalist devrim görüşünün ve devrimci savaşım yöntemlerinin terkedilmesi, milliyet ve ülke sınırlarının tarihsel olarak gelip geçici olduğu gerçeğini gözden kaçırmak, burjuva legalitesini bir fetiş durumuna getirmek, 'nüfusun geniş kesimlerini' (küçük burjuvazi anlamına geliyor) ürkütme endişesiyle sınıf bakış açısını ve sınıf savaşımını yadsımak — bunlar, kuşkusuz oportünizmin ideolojik temelleridir... Sınıf işbirliği görüşü oportünizmin *ana* özelliğidir..." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng. basım, c.21, s.35-36)(abç)

Oportünistlerin kimliği ise Lenin'in bir başka yazısında şöyle veriliyor:

"... Nesnel olarak *oportünistler*, küçük burjuvazinin bir kesimi ve işçi sınıfının emperyalist süper kârlarla *satın alınmış* ve kapitalizmin *bekçi köpeklerine ve işçi hareketinin baştan çıkarıcılarına* dönüşmüş belli bir katmanıdırlar." (Lenin, *agy*, c.23 s.140)

Özetle, oportünizmin ekonomik temeli emperyalist süper kârlar, sınıfsal dayanağı küçük burjuvazinin bir kesimi ile işçi aristokrasisi ve bürokrasisi, siyaseti ise burjuvaziyle uzlaşma ve işbirliğidir.

Hep "taktik"te başlar, sonunda emperyalizme "büyür"!

Oportünizm hep "taktik"lerde başlar. Ama oportünistin, bu vıcık vıcık kaygan zeminde şirazeyi bozmadan uygun(!) bir yerde durmasının olanağı yoktur. Emperyalizmin varlığı, emperyalist ya da emperyalistleşme nesnel gereksinimi içinde olan burjuvazinin oportünizme dayattığı "istemler", onu hep bir yerlere doğru "ilerletir"(!)

Lenin'in ulusal-liberallik ya da sosyal-ulusçuluk dediği konum, sosyal-yurtseverlik, sosyal-şövenizm, sosyal-emperyalizm ve giderek sosyalizmle hiçbir bağın kalmadığı açık burjuva konumlar bu ilerlemenin(!) somut durumda birbirinden nüans farkları gösteren duraklarıdır.

Türkiye'deki resmilerin görüş ve eylemlerinin gelişme çizgisi, oportünizmin bu gelişme çizgisinin dışında kalmadıklarını çok güzel örnekliyor. Onların "yeni" diye ortaya attıkları görüş ve tutumlar, Marksist-Leninist klasiklerde ayrıntılı olarak değerlendirilmiş *eski* görüşler ve tutumlardır. (Yalnızca zamanı ve mekanı farklıdır.)

Dünya işçi sınıfının tarihi "yarım hamilelik" benzetmesindeki gibi, "azıcık" oportünistliğin nasıl *zorunlu ve kaçınılmaz* sonucuna, *sosyal-şövenist* ve *sosyal-emperyalist* çocuğa büyüdüğünün örnekleriyle doludur.

Kapitalizmin emperyalizme büyümesiyle birlikte oportünizmin de yeni biçimlere, *büyümesini*, Lenin, İngiliz oportünisti Ramsay MacDonald'ın III. Enternasyonal'e ilişkin görüşlerini eleştirirken şöyle anlatıyor:

"Emperyalizm ve *onunla* işçi hareketi içinde oportünizm, işçi liderlerinin işçilerin davasına ihanet etmesi arasındaki *bağ* epeyce bir zaman önce ele alınmıştı.

"... Anglo-Boer Savaşı sırasında Anglo-Sakson basın oldukça açık biçimde, kapitalizmin en son (*ve son*) aşaması olarak emperyalizm sorununu yükseltti... O zaman bunun İngiliz sosyalist literatüründeki genel anlatımı 'Fabian emperyalizmi' idi...

" 'Fabian emperyalizmi' ve 'sosyal-emperyalizm' tek ve aynı şeydir: Sözde sosyalizm, eylemde emperyalizm, *oportünizmin emperyalizme büyümesi*. Bu şimdi, 1914-1918 savaşı sırasında *evrensel* bir veri oldu..." (Lenin, *agy*., c.29, s.501-502)

Sosyal-emperyalizm sözcüğü, alıntıdan da görüldüğü gibi, kilit önem taşıyan bir olgunun basit ve net anlatımıdır: Sözde sosyalistlik, ama pratikte burjuvazinin emperyalist amaçlarını benimsemek, desteklemek, ona bu yolda akıl vermek! *Emperyalizme büyümüş oportünizm! Resmilerin düşünce ve eyleminde ifadesini bulan ve artık oportünizm bile denemeyecek olan konum!*

Lenin, bu gelişmenin, oportünistlerin öznel niyetlerinden bağımsız, *nesnel* bir zorunluluk olduğunu belirtiyor ve şöyle diyor:

> **Sosyal-emperyalizm sözcüğü, kilit önem taşıyan bir olgunun basit ve net anlatımıdır: Sözde sosyalistlik, ama pratikte bujuvazinin emperyalist amaçlarını benimsemek, desteklemek, ona bu yolda akıl vermek!**

"Küçük burjuva 'üst tabaka' ya da işçi sınıfı aristokrasisi (ve bürokrasisi) olarak sahip oldukları ayrıcalıklı konumlarını savunmak ve güçlendirmek - bu, savaş zamanı küçük burjuva oportünist umutlarının ve onlara denk düşen taktiklerin doğal devamıdır. Bu, günümüz sosyal-emperyalizminin ekonomik temelidir." (Lenin, *agy*, c.21 s.243)

"Oportünizm ya da reformizm, kaçınılmaz olarak dünya çapında önem taşıyan bir olguya, *sosyalist emperyalizme* ya da sosyal-şövenizme büyümek zorundaydı. Çünkü emperyalizm, bütün dünyanın yağmalanmasıyla meşgul bir avuç çok zengin, ileri ulusu öne çıkardı. Böylece o ülkelerin burjuvazilerinin, kendi tekelci süper kârlarından (emperyalizm tekelci kapitalizmdir) *işçi sınıfının üst katmanlarına rüşvet vermesini* sağladı.

"Emperyalizm altında bu gelişmenin ekonomik kaçınılmazlığını, yalnızca, işçileri kapitalizm üstüne basmakalıp sözlerle aldatan ve bu yolla *sosyalizmin bütün bir eğiliminin* emperyalist burjuvazi safına geçtiği acı gerçeğini örtbas etmeye çalışan karacahil ve ikiyüzlüler görmezden gelebilir." (Lenin, *agy*, c.29 s. 502)

Bizim resmilerin Türkiye'deki dayanağı yukarıda söylenenlerden biraz farklıdır. Onlar Türkiye burjuvazisinin emperyalistliği değil, emperyalistleşme özlemleri temeline oturuyorlar. Bu açıdan sosyal-emperyalist özentisidirler ve işçi hareketinden çok, emperyalistleşmeden birşeyler düşleyen küçük burjuvalarla bağlıdırlar.

Devrimci Marksizm, I. Emperyalist Savaş öncesinde, işçi hareketi içinde bir salgın hastalık gibi büyüyen sosyal-emperyalizme, sosyal-şövenizme karşı amansız bir savaşım verir. Onu görüş ve eylemlerinin özü ve içeriğiyle sergiler. Emperyalizmin nesnel gereksinimleriyle bağını ortaya koyar.

"... Sosyal-Demokratlara karşı İmparatorluk İttifakı'nın eski sekreteri Erwin Belger, *Savaştan Sonra Sosyal-Demokrasi* başlıklı bir broşürde (1915) Sosyal-Demokratların tutumunu övüyor ve onların 'saf bir işçi partisi', 'enternasyonalist, ütopik' ve 'devrimci' görüşleri olmayan, 'ulusal' bir 'Alman işçi partisi' olmalarının gerektiğini ilan ediyor. Alman emperyalisti Sartorius von Walterhausen, yurtdışında sermaye yatırımlarıyla ilgili bir kitapta (1907), Alman Sosyal-Demokratlarını — sömürgelerin ele geçirilmesinde yatan — 'ulusal refah'ı ihmal etmekle suçluyor ve örneğin göçmenlerin gelmesine karşı takındıkları tutumdan ötürü Britanya işçilerinin 'gerçekçiliğini' övüyor..." (Lenin, *agy*, c. 21 s. 243-244)

Lenin, burjuvazinin bu "kiralık adamlar"a duyduğu gereksinimi ise şöyle anlatıyor:

"Burjuvazinin, işçi sınıfının bir kesiminin güvenine sahip olan, reformist yolun olanaklı olduğundan konuşarak burjuvaziyi temize çıkaran ve sevimlileştiren, böyle konuşarak halkın gözüne toprak atan ve reformist yolun bütün çekicilikleri üstüne parlak betimlemelerde bulunarak halkı devrimden *saptıran* kiralık adamlara *gereksinimi vardır*." (Lenin, *agy*, c.29, s.508)

Sosyal-şövenizm devrimci Marksizmin azılı düşmanıdır

Lenin, 1916'da İtalyan Sosyalist Partisi'nin Kongresi'ne yolladığı mesajda şunları söylüyor:

"... Sosyal-şövenistler, yani sözde sosyalist ve eylemde şövenistler, şimdiki emperyalist savaşta 'anayurdun savunusu'nu savunan veya haklı göstermeye çalışanlar, sömürgelerin paylaşılması ve dünya egemenliği için süren bu gerici, yağmacı savaşta 'kendi' hükümetini ve 'kendi' burjuvazisini doğrudan ya da dolaylı destekleyenlerdir..." (Lenin, *agy*, c.23 s.90)

Ama bu akımlar yekpare bir bütün olarak ortaya çıkmazlar. Bir kesim, devrime açıkça ve doğrudan karşı olanlardır. Bir kesim pasifisttir. "Bunlar, *yalnızca* kendi 'ülkesini' görür, 'kendi'... *burjuvazisini* herşeyin üstüne koyar ve savaşı bir emperyalist savaş ve *kendi* burjuvazisini emperyalist yağma zincirinde bir halka yapan *uluslararası bağları* hiç aklına bile getirmez..." (Lenin, *agy*, c.28 s.286)

> **Proletarya devrimci yoldan emperyalist burjuvazinin devrilmesi için savaşır. Küçük burjuvazi ise, emperyalizme teslim olurken, emperyalizmin reformist "iyileştirilmesi" için, ona uyum yapmak için savaşır.**

Bir de, "maskeli oportünistler", Kautski'ciler vardır ki, bunlar "Marksist" kisve altında işçi hareketine en büyük zararı verirler. Kautski'cilerin tutumunu Lenin şöyle anlatıyor:

"...Onlar, hükümetlerle bağlaşıklığın savunusunu akla yatkın, sahte-'Marksist' ve pasifist belgilerin paravanasının ardına gizliyorlar." (Lenin, *agy*, c.23, s.84)

" 'İkinci Enternasyonal'in önde gelen otoritesi Kautski, Marksizmin sözde tanınmasının pratikte 'Struvizme' veya 'Brentanoizme' (yani, proletaryanın devrimci olmayan 'sınıf' savaşımını kabul eden burjuva-liberal teoriye) dönüşmesinin en tipik ve çarpıcı örneğidir. Öteki örnek Plehanof'tur. Apaçık safsata aracılığıyla Marksizm, kendi devrimci canlı ruhundan soyundurulur, Marksizmin devrimci savaşım yöntemleri, bu yöntemlerin propaganda ve hazırlanması ve yığınların bu yönde eğitilmesi *dışında herşey* kabul edilir...' " (Zinovyev ve Lenin, "Sosyalizm ve Savaş", aktaran Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.28 s.229)

Sosyal-şövenist, sosyal-emperyalist tutumun sayısız örneklerini verirken, Kautskiciler, "enternasyonalistlik"(!) demagojisini de işçi hareketini etki altında tutabilmek amacıyla, elden bırakmazlar. Bu demagojiyi Lenin şöyle sergiliyor:

"Kautski, mutlak olarak, bir enternasyonalist olduğuna inanıyor ve kendisini enternasyonalist diye adlandırıyor...

"(...)

"... Kautski'nin ve Menşeviklerin enternasyonalizmi şudur: Emperyalist burjuva hükümetinden reform isteminde bulunmak, ama onu desteklemeyi sürdürmek, bu hükümetin sürdürdüğü savaşı desteklemeyi, savaşan bütün taraflar ilhak yok tazminat ödeme yok formülünü kabul edene dek sürdürmek. Bu görüş, anayurdun savunmasından *yana* olduklarını ilan eden Turati tarafından ve Kautski'nin destekçilerince (Haase ve diğerleri) ve Longuet ve şürekası tarafından tekrar tekrar dile getirildi.

"Teorik olarak, bu, kişinin kendini sosyal-şövenistlerden ayırmada tam yeteneksizliğini ve anayurdun savunması sorununda tam bir kafa karışıklığını gösterir. Siyasal olarak, küçük burjuva ulusçuluğunu enternasyonalizmin yerine geçirmek, reformistlerin kampına geçerek devrimi yadsımak anlamına gelir." (Lenin, *agy*, c.28 s. 280-281)

Lenin, oportünizmin büyüdüğü bu çeşitli biçimler arasındaki farkın işçi sınıfı açısından önemsiz olduğunu söylüyor ve şöyle yazıyor:

"Sosyal-şövenistler... 'kendi' burjuvazilerinin düşmanlarını sosyalizme...'ihanet edenler' olarak niteliyorlar. Onlar, *kendi* burjuvazilerinin fetihçi siyasetini *destekliyorlar*. Sosyal-pasifistler (yani, sözde sosyalist pratikte küçük burjuva pasifistler), ilhaklara vb. karşı her tür 'enternasyonalist' duyguları, protestoları dile getiriyorlar, ama *pratikte kendi* emperyalist burjuvazilerine *destek vermeyi* sürdürüyorlar. Her iki tip arasındaki fark önemsizdir, birinin

(Devamı 11. sayfada)

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl: 13, Sayı: 344, 23 Aralık 1987

Tek büyük işçi sınıfı!
Tek silah illegal parti!
Tek yol devrim!

YAĞCI'LARIN DÖNÜŞÜ: SİYASAL VERİLER I

Yıldız Çalışma Gurubu

Bazı veriler tek tek bilinse de, biraraya getirilip derlendiği zaman, çok daha anlamlı bir vurgu kazanabiliyor. Bu anlayışla, Yağcı'ların dönüşü konusunda, ağırlığıyla basında çıkmış haber, yorum, demeç ve röportajlardan bir derleme yaptık. Bunun ilk bölümünü bu sayımızda yayınlıyoruz.

ULUSLARARASI ÇERÇEVE

Genel çerçeve:

Sovyetler Birliği'nde, SBKP yönetimi, bir süredir sözünü ettiği reformların projesini tamamladı, bu yıl uygulanma aşamasına geçti. Bu reformlar arasında, özel aile işletmeciliğine izin ve destek, menejerlere yetki, işçilerin ücret düzeyleri arasındaki farkın artırılması, hisse senedi borsası açılması var.

Sovyetler Birliği, dış siyasette de bu yıl bir dönemeç geçirdi. Yıllardır silahsızlanma görüşmelerinde ısrarla savunduğu bazı konumları, ilkbahar aylarından başlayarak, ard arda ve hızla bıraktı, emperyalizmle "uluslararası anlaşma" yaptı. (Bu sayımızdaki dış haberler sayfalarına bakınız.)

Bu çerçevede, dünyanın bazı sıcak noktalarında da, ilkbahar aylarından bu yana yoğun bir "ulusal anlaşma" furyası yürüyor:

Orta Amerika'da Nikaragua devrimi Kontra'larla, çeşitli sol hareketler burjuva yönetimlerle "ulusal anlaşma"ya zorlanıyor. Afganistan'da, "ulusal anlaşma" adı altında, "ulusal"dan da geri, devrimin devirdiği kralla "anlaşma" sağlanmaya çalışılıyor. Kamboçya'da benzer girişimler var. Güney Afrika'nın ortamı açık adını kullanmaya elvermediği için, "ulusal anlaşma" orada şimdilik, "devrim" adına "görüşmeler" yapmaya aşırı bir merak biçiminde yansıyor.

Ne "raslantı"dır ki, yine bu yılın bir bahar ayında, Türkiye basınında, "TKP'den ulusal anlaşma önerisi" başlığı altında, Yağcı'nın bir röportajı yayınlanıyor. Burada Yağcı şöyle diyor:

" 'Türkiye'nin en önemli sorunu demokrasidir. Bunun sağlanması için sağ, sol güçler diye ayrım yapmıyoruz. Tüm güçler arasında diyalog sağlanmalıdır. Diyalogsuzluk ve karşılıklı birbirini anlamama, *ülke düşmanlarına* (işçi sınıfını, komünistleri, Kürt halkını mı kastediyor acaba? -*İ.S.*) kışkırtma şansı verir. İlla ki TKP'nin de bu masaya oturması da şart değil, demokrasi bugünden nasıl korunur diye oturup anlaşma sağlanmalıdır.' " *(Milliyet,* 16 Mayıs 1987)(abç)

Böylece Türkiye'de de "ulusal anlaşma"nın yolları döşenmeye baş-

lıyor. Ancak somut biçimi sonbaharda beliriyor.

Özel çerçeve:

Yağcı'ların döneceklerine ilişkin ilk haberler, 27 Ekim'de çıktı. Öyle görünüyor ki, dönüş kararı bu tarihten kısa süre önce alındı. Çünkü:

1. *Atılım*'ın 1 Ekim tarihli sayısında yayınlanan Sol Birlik bildirisinde, hâlâ "faşist rejim"den, "diktatörlük"ten sözediliyor. Kısa süre içinde döneceklerini bilselerdi, bu konuda "önlem" alırlardı.

2. *Türkiye Postası*'nın 9 Ekim tarihli sayısında Behice Boran şöyle diyor:

"İki illegal partinin birleşmesiyle ortaya çıkan parti de illegal olacaktır, gizli olacaktır...

"Ama gizlilik bizim amacımız değildir. Hiçbir zaman komünist partisindekilerin amacı gizli kalmak değildir. Gizlilik onlara zorla dayatılmıştır. TKP de öyle olmuştur, Birleşik Komünist Partisi de başlangıçta öyle olacaktır."

TBKP'nin legal *kurulacağı*, Ekim başında henüz bilinmiyor.

3. Yağcı, 19 Ekim tarihli *Akis*'te yayınlanan röportajında şöyle diyor:

"Komünist partisi üzerindeki yasaklar kalkmalıdır. Bütün bunlar artık ertelenemez. Konular artık masanın üzerindedir, gündemdedir ve çözüm bekliyor. Özal bu sorunlara, demagojik şekilde, bazı çözümler öneriyor. İşin özüne inmiyor. Genel af için imza toplayan gençler tutuklanıyor. Özal belki de, diyecek ki yarın: 'Yurtdışındaki politik göçmenler dönsün.' Bunu Adnan Kahveci söyledi. Bir bakıma bu bir pişmanlık davetidir. Temel mesele şu: Komünistler bir suç işlemediler. TKP'nin davaları da, diğerleri de bunu gösteriyor."

Burada dönüş, bazı yasa değişiklikleriyle bağlı olarak konuyor ve bunlarsız dönüş çağrılarına karşı çıkılıyor. Oysa bundan çok kısa bir süre sonra, "demagojik çözüm" ve "pişmanlık daveti" kabul ediliyor.

Açıktır ki Ekim ayı içinde, genel çerçeveye ek olarak, yeni birşeyler daha olmuştur. Neler olmuştur?

- Yıllardır Türkiye'nin Moskova Büyükelçiliği'nde kalan Süleymanoğlu Türkiye'ye iade edilmiştir.
- ABD Dışişleri Bakanı Shultz Moskova'ya gitmiştir.
- Behice Boran için meclis önünde resmi tören yapılmıştır. SBKP'nin gönderdiği çelenk bu törene sokulmamıştır. Ama İstanbul'daki cenazede SBKP çelengi vardı.
- Behice Boran'ın cenazesini Türkiye'ye, biri FİDEF başkanı, iki kişi getirmiş ve bu kişiler, sorunsuz olarak yeniden yurtdışına çıkmışlardır.
- Gazetelerde "Sovyetlerle flört havası" vb. başlıklı yazılar çıkmıştır. (*Hürriyet*, 27 Ekim, *Milliyet*, 29 Ekim)

Bunlarla bağlı olarak, Kasım başında da şunlar olmuştur:

- Özal ANAP adına SBKP'ye Ekim Devrimi kutlaması(!) gönderdi.
- Özal Ekim Devrimi'nin yıldönümünde Sovyet Büyükelçiliği'nde yapılan kutlamaya(!) bizzat katıldı.
- Sovyet Dışişleri Bakan Yardımcısı'yla, T.C.'nin Moskova Büyükelçisi arasında, Moskova'da bir görüşme oldu.
- TRT, "Amerika, Amerika" adlı anti-Sovyet bir filmi göstermekten vazgeçti.
- "TKP'nin(?) Sesi" Radyosu kapatıldı.

Açıktır ki, Yağcı'ların dönüşüyle, Sovyet-ABD-Türkiye ilişkileri arasında bir bağ vardır.

"Sovyetlerle flört" başlığıyla 14 Kasım tarihli *Hürriyet*'teki şu yazı, bu özel çerçevenin bazı yanlarını oldukça açık yansıtıyor:

"Özal'ın Ankara'daki 'Ekim Devrimi' törenlerine katılması, Gorbaçof'a mesaj göndermesi, TRT'nin Sovyet aleyhtarı unsurlar içeren 'Amerika Amerika' filmini yayından çekmesi ve Türkiye'nin yeni nükleer yükümlülük altına girmek istemediğinin açıklanması, dikkati çeken gelişmeler oldu.

"Sovyetler yönünden ilk önemli adım, Mustafa Süleymanoğlu'nun serbest bırakılması olarak gösteriliyor. Bunu, Dışişleri Bakanı 1. Yardımcısı Varontsov'un, Büyükelçimiz Cankardeş ile görüşmesinde Kıbrıs sorunundan hiç söz etmemesi ve TKP Genel Sekreteri Kutlu ile TİP Genel Sekreteri Sargın'ın dönüş kararlarına ılımlı yaklaşılması izledi.

"(...)

"Geçen hafta iki başkenti uğraştıran bir konu ise Türkiye'ye döneceklerini açıklayan Türkiye Komünist Partisi Genel Sekreteri Haydar Kutlu ile Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın'ın Moskova'da bir basın toplantısı düzenlemeleriydi. Bu basın toplantısı, Türk yetkililer tarafından 'soğuk' karşılanmakla birlikte, 'resmi bir tepki' gösterilmedi. Buna karşılık, Sovyetler Birliği de bu basın toplantısına, *büyük bir görünüm* vermemeye özen gösterdi. Moskova'daki basın merkezinde düzenlenen toplantı, önemli basın toplantılarının yapıldığı salonda değil, gazetecilerin çalışmasına ayrılan küçük bir salonda yapıldı. Ayrıca, kutlamalar sırasında hiçbir önemli Sovyet yetkilisinin, Kutlu ve Sargın'la görüşmemesi de bu niyetin ifadesi olarak değerlendirildi."

Çerçeve sonuç:

Yürükoğlu yoldaşımız, 18 Kasım tarihli *Hürriyet*'te çarpıtılmış olarak yayınlanan röportajda şöyle demişti:

"Ortada bir pazarlık olduğu, su götürmez bir gerçektir. Üstelik, bu pazarlıkta taraf, 'resmiler' değil, asıl olarak, Sovyetler Birliği yönetimidir.

"Bir süre önce *Radio Free Europe (Hür Avrupa Radyosu)* adlı anti-komünist radyo istasyonunun Sovyetler'de daha iyi dinlenebilmesi için Türkiye'ye özel anten dikilmesi sözkonusu edilmişti. Sanırız, Amerikalı astronotun (James Irwin) Ağrı Dağı'nda Nuh'un gemisine merak sarması da bununla bağlantılıydı. Geçenlerde bu astronot, Ağrı Dağı yakınlarından geri döndü. Öyle anlaşılıyor ki, büyük olasılıkla, anten işinden de vazgeçildi. Bu vazgeçme, neyin karşılığıydı?

"Gazeteler, sosyalist bir ülkeden yayın yapan radyo istasyonunun *(Bizim Radyo)* kapatılacağını duyurdular. Bu, Sovyetler'in Türkiye'deki demokratikleşmeye verdiği destekmiş. Sovyet yönetiminin bunu destek olarak nitelemesi, demokrasiden 'burjuvaziyle uzlaşma'yı anlamasındandır. Uzlaşmayı bozacak birşeyi kaldırmak, bu mantıkla, demokrasiye destek sayılıyor.

"Türkiye Sovyetler Birliği ilişkilerinde daha başka 'adımlar' da atılmıştır. Sovyetler'den ihaleler koparılmış, doğal gaz alınmıştır. Bu gibi anlaşmalar için, Sovyetler Birliği'nin, devrimlerden vazgeçmesi hiç de gerekmezdi, ama onların bakışı o kadar bulanmıştır ki, artık bütün görüşmeleri, anlaşmaları bu çerçevede yürüyor. Resmilerin 'dönüş' tantanası da aynı çerçevede bir pazarlıktır..."

PAZARLIK OLDUĞU AYYUKA ÇIKTI

Yağcı'ların dönüşünün bir pazarlık sonucu olduğu ayyuka çıkmıştır. Bu konuda burjuva muhalefetin ve basının, bazı sol örgüt ve kişilerin, devlet ve hükümet çevrelerinin yazıp söylediklerinden bir derlemeyi yalnızca tarihe göre tasnifli olarak ve Yağcı'nın da bir demecini içine katarak aşağıda veriyoruz:

"Özal, Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye Komünist Partisi yöneticilerinin problemleri yoksa gelmelerinde bir mahsur bulunmadığını bildirerek, 'ancak, mevcut yasalara göre Türkiye'de komünist parti kurulması mümkün değildir' dedi." *(Günaydın*, 29 Ekim 1987)

"Turgut Bey'in oy hesabıyla solla yürüttüğü flört, Türkiye Komünist Partisi'nin örgütlenme özgürlüğü talep etmesiyle ciddiye binince işler karıştı. Turgut Bey, Genel Kurmay Başkanı'nı Milli Savunma Bakanlığı'na bağlama propagandasını tepkiler üzerine hemen yalanladığı gibi, dün de TKP'ye özgürlük verilemeyeceğini söyleyiverdi:

"(...)

"Turgut Bey'e göre Türkiye'ye gelmek isteyen gelirdi, haklarında önemli dava yoksa, ufak tefek pürüzler de belki halledilirdi, ama daha ilerisi mümkün değildi." (T. Erel, *Milliyet*, 29 Ekim 1987)

"Vatandaşlıktan çıkarılmış olmasına rağmen, TİP Başkanı Behice Boran'ın cenazesinin Türkiye'ye getirilmesine ve resmi tören yapılmasına izin verilmesinden sonra TKP ve TİP yöneticilerinin birleşik komünist partisi kurmak maksadıyla Türkiye'ye gelmeleri konusunda da yumuşak bir politika takip ediliyor." (*Tercüman*, 30 Ekim 1987)

Türkiye, Avrupa Topluluğu'na girmek üzere. Bizler de seçimle gelip, seçimle gitmek ilkesini benimsediğimize göre artık bir sorun kalmaz diye düşünüp, Özal hükümetiyle bir uzlaşma yolu arıyorlar.

"Bu açık uzlaşma girişimi ne sonuç verecek? Bunu hep birlikte izleyip, göreceğiz." (U.Mumcu, *Cumhuriyet*, 31 Ekim 1987)

"TKP'nin ileride resmen tanınabileceğini de sözlerine ekleyen Özal şöyle dedi: 'Son yıllarda edindiğimiz tecrübeler, Komünist partisinin oy oranının yüzde 3'ü geçmediğini göstermiştir. Legalleşme düşünülebilir. Ancak, ne zaman onu bilmem... 141., 142. ve 163. maddeleri seçimlerden sonra düşünebiliriz." (T.Özal, *Günaydın*, 2 Kasım 1987)

"Özal'ın Yunan Etnos gazetesine TKP'nin 'ileride' resmen de tanınabileceğini söylemesi kuşkuları güçlendirdi:

" 'TKP ile Özal arasında ciddi bir

pazarlık var mı?' diye soruluyor.

"Belçika'da yaşayan sosyalist meslektaşımız Doğan Özgüden de bu ihtimale yer veriyor. Özgüden Turhan Aytul'a demecinin sonunda şöyle diyor:

" 'Mevcut yasaların kaldırılması ve bu yasalardan hapis yatanların serbest bırakılması asgari koşuldur. Yoksa özel anlaşmalarla TBKP'ye ayrıcalıklı bir legalite sağlanması olsa olsa Özal iktidarının siyasi manevrası olabilir.'

"Özgüden'in kullandığı özel anlaşma deyimi, özel görüşmeler ve uzlaşma çabaları demektir. Anlaşıldığına göre Anavatan'ın 'sol oyları toparlama görevlisi Adnan Kahveci' tarafından bazı görüşme ve pazarlıklar yürütülmüştür.

"Bu görüşmelerde bir ölçüde sonuç alındığı da anlaşılıyor. En azından 'isim meselesi'nde Anavatan bir ilerleme sağlamış görünüyor. TBKP saflarında, Türkiye'de kurulacak partinin isminin mutlaka 'komünist' olması konusunda kararlılık yarı yarıya zayıflamıştır.

"TKP Genel sekreteri Haydar Kutlu, eski görüşünü kararlı üslupla tekrarlarken TİP Genel sekreteri Nihat Sargın ilk yumuşama belirtisini açığa vurmuştur. Sargın, Koray Düzgören'e demecinde diyor ki:

" 'TBKP'nin legal olarak faaliyette bulunmasını başlatmak için hazırlık çalışmaları sürdürülecektir. Önemli olan isimde ısrar etmek değildir...' " (T.Erel, *Milliyet*, 2 Kasım 1987)

"*Türkiye Postası* -Hükümetle bir anlaşmanın olup olmadığı da soruluyor?

"*N.Yağcı* - Bu sorular hükümetin başlangıçtaki tutumundan kaynaklandı. Önce, hükümet çevreleri gelecekle ilgili vaatkar konuştular. Bizim kararımız bu ortama denk düştü. Ancak özellikle başabakan Özal'ın son konuşmaları, bir yetkili sıfatı ile konuşanların sözleriyle farklı bir tutum ortaya çıktı. Böylece görüldü ki, hükümetle bir anlaşma sözkonusu olmamıştır.

"Şunu söylemeliyim, hükümetle herhangi bir temastan kaçınmamız için hiçbir neden yoktur. Bizim attığımız adım politik bir adımdır. Bu nedenle ilgili taraflarla ilişkiden kaçınmak çocukça bir tutum olurdu." (*Türkiye Postası*, 6 Kasım 1987)

"...Almanya Türkiyeli İşçiler Federasyonu ATİF Başkanı Cafer Karaca, TBKP'lilerin dönüşünü 'oyun' şeklinde nitelendirerek, 'birleşmenin' önemli olmadığını ...ileri sürdü.

"...'Devrimci İşçi' adlı örgüt sözcüsü İbrahim Sevimli, TBKP'lilerin girişimini 'oyun' olarak değerlendirdi... TBKP'nin 'taviz verdiğini' de söyleyerek, 'oyundur, gölgeli bir dönüştür' dedi.

"...'Avrupa'da Dev-Genç' adlı örgüt de, TBKP'nin legalize olma çabalarının Özal hükümeti ile karşılıklı göz kırpmanın ürünü olduğunu ileri sürdü." (*Milliyet*, 14 Kasım 1987)

"*Milliyet* - Peki, madem hükümet, seçim öncesi gelmelerini istemiyordu, neden dönüş belgesini iki hafta daha geciktirmedi?

"*Koray Düzgören* - Onu ben de çözemedim. Dönüş belgesini bir hafta geciktirdiler. İki hafta geciktirebilirler, dönüşün seçim sonrası gerçekleşmesini sağlayabilirlerdi. Yapmadı bunu hükümet..." (Melih Aşık, *Milliyet*, 14 Kasım 1987)

"Hatta daha ileri gideyim, işin legalleştirilmesi için, yüksek düzeyde bir mütabakat dahi sağlamış olabilirler.

"Çünkü... Evet çünkü... istedikleri 'seyahat belgesi' hiçbir engel çıkarılmadan kendilerine verilmiştir."(R.Tamer, *Tercüman*, 14 Kasım 1987)

"Bunlar kendilerini faşizme satmışlardır. Türkiye'deki devrimci harekete ihanet etmişlerdir. Kendilerine karşı mücadele etmek, aynı zamanda faşizme karşı savaşmak anlamına gelir. Bu hizmetkarlık yalnız Kutlu ve Sargın'la kalmayacak, yandaşları da kısa süre sonra konsolosluklarda geri dönmek için uzun kuyruklar oluşturacaklardır. Bu nedenle tüm ilerici güçleri, Türkiye'deki devrimci harekete gölge düşüren ve ihanet edenleri lekelemeye çağırıyoruz." (PKK Avrupa Temsilciliği Bildirisi, 15 Kasım 1987)

"...Doğrusuna bakılırsa bu dönüş sol kanatta bile 'yeterince sıcak' bir 'hoşgeldin'le karşılanmadı. Hatta bu dönüşteki 'cesareti' alkışlayan ellerin sayısı bile göze batmayacak kadar azdır. Oysa bunu alkışlamayan eller arasında, Türkiye'nin ... tam bir demokratik ülke olmasını isteyenlerin sayısı hiç de az değildir." (*Hürriyet*, 16 Kasım 1987)

"Bugün teşrif buyurmaları beklenen iki komünist lider, Kutlu ile Sargın'ın gelişlerinde bir dümen dönüyor... ama ne? Orası karanlık." (Bekir Coşkun, *Günaydın*, 16 Kasım 1987)

"Anladığımıza göre Avrupa'dan gelen komünist liderlere elektrik tedavisi yapılmıyor. Hatta gazetede okuduğumuza göre sorguya çekilecekleri yer iyice temizlenmiş ve oturmaları için rahat banklar kurulmuş. İstedikleri yemeği emniyetin ikramı olarak ısmarlamaları için de düzen kurulmuş.

"Oldu olacak polis nezaretinde Pamukkale ve Göreme'ye de götürüp gezdirselerdi. Öyle ya turist dediğin döviz getirmez mi?" (T.Erel, *Milliyet*, 18 Kasım 1987)

"Evren, bu tür partilerin dışarıdan değil, Avrupa'daki benzerleri gibi kendi kendilerini idare edebilir duruma geldikleri zaman Türkiye'de de böyle partilerin kurulabileceğini söyledi. Evren, 'başka biryerden direktif almayacak bir duruma gelirler, yani euro komünizm (Avrupa komünizmi) gibi, işte o zaman belki Türkiye'de bu partiler kurulur' diye konuştu." (*Tercüman*, 18 Kasım 1987)

"Dün Çankaya'daki haftalık olağan görüşmeden sonra gazetecilere bir açıklama yapan Başbakan Özal, görüşmede Yağcı ve Sargın olayının ele alınıp alınmadığı sorusu üzerine şunları söyledi:

" 'Dikkat ederseniz, bu konuda görüşlerimiz birbirine paraleldir. Biz, bu işin bir provokasyon olduğu kanaatindeyiz. Avrupa'da bazı guruplar, Türkiye'nin Avrupa'yla biraraya gelmesini arzu etmiyorlar. Bunları da tam seçim zamanı öne sürdüler ki hadise çıkarılsın. Bu suretle, Türkiye'de şu yok, bu yok, lafları getirilsin. Türkiye'nin kanunlarını dışarıda kimse bilmiyor. Tamamıyla bir provokasyon işidir. Zamanı değildir. Bu kanunlarımız mevcut iken, onların legal faaliyet yapmaları mümkün değil. Bütün faaliyetleri illegaldir. Mahkeme ne karar verecekse öyle olacaktır.' " (*Cumhuriyet*, 20 Kasım 1987)

"Peki, ne umuluyordu, ne bekleniyordu?

"Anayasa, komünizme izin vermiyorsa, ceza kanununun 141. ve 142. maddeleri komünizm propagandasını ve örgütlenmeyi suç sayıyorsa, haklarında açılmış soruşturmaları varsa, her ikisi de yurtdışına kaçmışlarsa, Haydar Kutlu ile Nihat Sargın'a 'hoşgeldiniz' denilecek ve çiçeklerle mi karşılanacaklardı?

"Böyle birşeyi düşünmek hayal bile değildi...

"(...)

"Eğer devlet devlet ise, bu böyle olacaktır...

"Aksine bir davranış, devletin kendisini inkarı demektir.

"Gizli Türkiye Komünist Partisinin iki yöneticisinin seçimlere iki hafta kala Türkiye'ye gelişlerindeki sebep nedir?

" (...)

"Bu olayın gerçek yanı ileride mutlaka açıklanacaktır...

"Uzun süre gizli kalan, adlarını, sanlarını açıklamakta bile sakınca görenler birdenbire ortaya çıkıyorlar, basın toplantıları düzenliyorlar, eşleriyle birlikte fotoğraf çektirip, alayı vala ile dönüyorlar...

"Bunun tek ya da çift taraflı bir açıklaması olmalıdır...

"Öyle, 'canımız istedi, ortaya çıktık, memlekete bir gidelim de, orada demokrasi nasıl oluyormuş bir görelim de' gibi izahın akıl alacak yanı yoktur.

"Hele hele Moskova'ya bağlılıkları kesinlikle bilinen, Moskova'ya gidip, törenlere katıldıktan sonra, ayaklarının tozuyla Türkiye'ye gelenlerin başlarına gelecekleri bile bile bu kadar safderun olacaklarını kimse düşünemez...

"Bunun altında mutlaka birşey vardır." (Hasan Pulur, *Güneş*'ten aktaran *Milliyet*, 22 Kasım 1987)

Yağcı'ların dönüşünün bir pazarlık ya da özel anlaşma sonucu olduğu kısa süre içinde ayyuka çıkmıştır. Bunu inkara çalışan yalnızca Evren, Özal ve Yağcı'dır. Ama bunların da inkar ediş biçimleri, tam tersine pazarlığı doğrulamaktadır.

Evren, ta gelecekleri güne kadar susuyor, o gün dedikleriyle ise asıl olarak, Yağcı'ları sol gösterme telaşını yansıtıyor. Özal, hem davetkar demeçler ve alelacele pasaport veriyor, hem onları seçim öncesi provokasyon yapmakla "suçluyor". Yağcı ise sözde pazarlığın bari demokratikleşme yönünde en küçük bir katkısı olabilir mi?

Pazarlık var, bu açık. O zaman şu soruya yanıt arayalım: Peki bu pazarlığın bari demokratikleşme yönünde en küçük bir katkısı olabilir mi?

PAZARLIĞIN DEMOKRATİKLEŞMEYE EN KÜÇÜK BİR KATKISI VAR MIDIR?

Soruyu biraz açıklayalım.

Reformlar, devrimci savaşımın yan ürünüdür. Komünistler için reform pazarlığı genellikle doğru değildir. Özellikle, devrimci savaşımın koşulları olgunlaşıyorsa, reform pazarlığı ihanettir.

Ama diyelim masum bir yanlış yapılıyor, reform pazarlığıyla işçiler ve emekçiler için bazı demokratik haklar elde edilmek isteniyor. Önemli ödünler veriliyor ama karşılığında hiç olmazsa biraz demokratikleşme sağlanacak. Durum bu mudur?

Komünist partisinin illegal olduğu bir ülkede, hangi yoldan olursa olsun, eğer komünist niteliğiyle partiye legalite sağlanıyorsa, *kendi içinde* bu göreceli bir demokratikleşmedir. Durum böyle midir?

Bu sorunun yanıtını bulabilmek için önce şu soruyu yanıtlamamız gerekiyor: Yağcı'lara legalite, komünist partisine legalite anlamına mı geliyor? Başka bir deyişle, bunlar komünist mi ki, bunlar legale çıkınca komünist partisine legalite söz konusu olsun?

Önce Yağcı'ların komünistliği konusunda başkalarının görüşlerini aktaralım. Bunları iki gurupta toplayacağız. Birincisi, ağırlığıyla burjuva solundan değerlendirmeler. Bunların arasına bir tane de soldan görüş kattık. İkincisi, *Tercüman* gazetesinin Yağcı'ları kızıl komünist göstermek için harcadığı çabalar.

Yağcı'ları komünist bulmayanlar

"Lenin, ünlü 'Devlet ve İhtilal' adlı yapıtında Marksizmin vazgeçilmez koşulunun 'proletarya diktatörlüğünü sınıfların yok olacağı aşamaya kadar sürdürmek' olduğunu yazar.

" 'Marksizmi sınıf savaşı teorisi ile sınırlamak' der Lenin, 'Marksizmi, çarpıtmak, burjuvazi tarafından benimsenir bir kavrama indirgemek demektir.'

"Leninizmin özü 'proletarya diktatörlüğü'dür. 'Proletarya diktatörlüğü' amacını terkeden bir düşünceye 'Marksist Leninist' denemez.

" 'Proletarya diktatörlüğü' Leninizm ile demokratik sosyalizmin yol ayrımında duran bir 'işaret levhası'dır...

"Lenin, sosyalizmi burjuva ulusçuluğuna göre uyarlamayı, 'oportünizm' olarak niteler. Lenin'e göre sınıflararası işbirliğini savunmak da oportünistliktir. Burjuva parlamentoculuğunu, burjuva yasallığını 'fetiş' olarak benimsemek de!

"Öyleyse, birleşik partinin program taslağında yer alan 'sosyalizmin bize özgü renkleri' ve 'proletarya diktatörlüğünün çok partili sistemi' önerileri ve sosyalizme geçişin 'en geniş bağlaşıklık sistemi' ile gerçekleşeceğinin öngörülmesi Leninizm ile bağdaşmaz.

"Bu ayrı bir siyaset, bir ayrı yoldur. "Bu yol, 'oportünizme' ve 'revizyonizme' dönüş yoludur.

"Öyle bir yol ki, bu yolun kilometre taşları, 'ikinci enternasyonal'de Alman sosyalisti Eduard Bernstein ve Karl Kautsky tarafından dikilmiştir. Bu yol, günümüzde, İtalyan Komünist Partisinin unutulmaz önderi Berlinguer ve İspanya Komünist Partisi lideri Carillo'nun ideolojik katkılarıyla yeniden açılmıştır." (Uğur Mumcu, *Cumhuriyet*, 22 Ekim 1987)

"Bir defa ben ortak programı okudum. TKP ve TİP'in birleşmesinden sonra ortaya bir Türkiye Komünist Partisi çıkmıyor. Bu birleşmeden sonra Türkiye'de tartışılacak olan TKP'nin varlığı değildir. Birleşmeden sonra Türkiye'de en azından, bu iki partiyi ilgilendirdiği ölçüde bir komünist partisinin varlığından değil, yokluğundan sözedilebilir, tartışılabilir. Ve benim aldığım izlenim, okudum programı, açıklamaları da okudum, kısaca TKP ve TİP birleşmesi sonucu ortaya çıkan programla Türkiye'de solculuğa tövbe ediyorlar. Solculuğa veda ettiklerini ilan ediyorlar. Çünkü bu programda çok açık olarak ortaya çıkıyor." (Y. Küçük, *Akis*, 26 Ekim-1 Kasım 1987)

" 'Parti: Marks, Engels ve Lenin'in öğretisini dokunulmaz bir doğma olarak değil, geliştirilmesi doğal bir gereklilik olan devrimci fikirler olarak görüyor.'

"Devam ediyor:

" 'Marks, Engels ve Lenin'in farklı bir durumda söylediklerini kalıpçı anlayışla aktarmak, bugünü geçmişe, bizim durumumuzu da o koşullara uydurmaya çalışmak olur.'

"Devam ediyor:

" 'Doğru tutum, pratikle bağları kopartarak tarih müzesine gider gibi klasiklere geri dönmek değildir'.

"Bu sözler, 'Türkiye Birleşik Komünist Partisi program tasarısı'nda söyleniyor. Kuruldduğundan bu yana, katı bir biçimde 'Ortodoks Marksizmi' savunmaktan bir an geri durmamış olan TKP ilk kez 'ilginç bir dönüşümü' sergiliyor.

"Geçtiğimiz haftalarda, Behice Boran'ın ölümünden kısa bir süre önce, '1980 öncesinin iki düşman kardeşi' TKP ile TİP birleşiyor ve 'Türkiye Birleşik Komünist Partisi' adı altında tek bir partiye dönüşüyor. Birleşmeden sonra, 'yeni bir parti' doğmuş olduğu için, ortaya 'yeni bir program' çıkıyor.

"(...)

"TKP artık, yıllardır kendi kullandığı deyimle, 'burjuva demokrasisini' kabul ediyor. Böyle bir 'kabul' hemen ardından 'yasal olamayan faaliyetlerden, yasal faaliyetlere geçiş' dönemini başlatıyor.

"Yıllardır karşı çıktığı NATO, AT ve benzeri uluslararası kuruluşlara 'katı bakışını' değiştiriyor.

"Batı Avrupa toplumlarını benimseyerek, 'proletarya ihtilali' yoluyla iktidara gelmek yerine 'seçimi' yeğliyor.

"(...)

"Programında 'tarih müzesine gider gibi klasiklere (Marks, Engels ve Lenin'i kastederek) geri dönmek'...ya da 'politik rejim çerçevesinde' deyimini kullanarak dünyayı ve Türkiye'yi eskiye göre daha farklı yorumluyor." (Y.Doğan, *Cumhuriyet*, 2 Kasım 1987)

"Hatta TBKP'yi yasallaştırmanın hukuksal formülünü ortaya attılar bile: Türk ceza yasasındaki 141. ve 142. maddelere 'cebir' unsurunun eklenmesini öneriyorlar. Başka bir deyişle 'cebir' ya da silah zoruna başvurmadıkça komünist örgütlenmenin suç sayılmamasını istiyorlar.

"Bu değişiklik, olsa olsa TKP ve TİP için düşünülebilir. TBKP'yi, bu yoldan yasal partiler arasına katmayı önerenler ise anlaşılan partinin program taslağını okumamışlar. Bize kalırsa, 141 ve 142.maddeler, bugünkü şekliyle korunsa bile, TBKP, yeni programıyla bu maddelerin kapsamı dışında kalıyor. Çünkü program, devrimci sosyal demokrasi yerine, evrimci (ya da reformcu) sosyal demokrasiyi öngören hedefleri ve araçları içeriyor. Elimize postadan ulaşan program taslağına göre, TBKP'nin stratejisi artık, 'barış ve demokratik yenilenme stratejisi'dir. Program taslağı, bu stratejinin içeriğini 'kapitalizm çerçevesinde gerçekleştirilebilecek reform hedefleri' diye tanımlıyor. 'Bugün stratejik amaç' diyor TBKP program taslağı, 'egemen burjuvazinin sosyal sınıfsal varlığına son vermek, yani doğrudan devrime yönelmek olarak saptanamaz.

"(...)

"Görüldüğü gibi TBKP, sınıfsal iktidar değişikliğinin temel koşulu olan Marksist devrim patlaması kavramını dahi, artık, proletarya diktatörlüğüne yol açmayacak bir evrimler zinciri olarak algılıyor. Kısacası Kutlu ve Sargın'ın TBKP'si, devrimci sosyal demokrasiden iki temel noktada ayrılmış görünüyor.

"1- Kapitalist burjuvazinin sınıfsal varlığına bir devrim yoluyla son vermeyi düşünmüyor.

"2- Devletin, proletarya diktatörlüğü olarak örgütlenmesini öngörmüyor." (Y.Fincancı, *Milliyet*, 20 Kasım 1987)

"Araç iktidarı hazırlayan yoldur, ya seçimdir ya devrimdir...Amaç ise iktidara geldikten sonra devleti yeniden örgütlemektir. TBKP'nin iki lideri, sayın Kutlu ve Sargın, Türkiye'ye dönmeden önce yayınlanan ortak programa bakılırsa araç ve amaçta komünizmin iki temel ilkesinden vazgeçmişlerdir. Artık devrim yerine seçimi savunuyorlar. Devleti, proletarya diktatörlüğü olarak yeniden örgütleme ilkesini de tarih müzesine gönderdikleri anlaşılıyor. TBKP, bu kimliği ile, köktenciliği ağır basan sosyal demokrat bir parti gibi görünüyor. Bize kalırsa, TBKP için yasallık koşulları oluşmuş bulunuyor." (Y.Fincancı, *Milliyet*, 9 Aralık 1987)

Görüldüğü gibi, biri hariç hepsi sosyal demokrat olan bu köşe yazarları bile Yağcı'ları gerçekte komünist olarak görmüyorlar. Bazıları oportünist, revizyonist gibi hafif kalan sıfatlar kullanırken, bazıları TBKP'nin düpedüz sosyal demokrat bir parti olduğunu söylüyorlar.

Burjuva solunun bile komünist demeye dili varmadığı bu partiyi, *Tercüman* kızıl komünist göstermek için olağanüstü çaba harcıyor. Şimdi buna bakalım.

Yağcı'ları kızıla boyamaya çalışanlar

Burjuvazinin bir kesimi Yağcı'ları kızıl komünist göstermek için yolundan çıkmaktadır. Bunların başında *Tercüman* gazetesi geliyor. *Tercüman* bunu o kadar aşırıya götürdü ki, yaptığının banal bir taktik olduğu, Yağcı'ların çok sağa savrularak verdiği açığı kapamayı amaçladığı artık açığa çıktı. Dolayısıyla, Yağcı'ların komünist olarak görülmediğine, o da böyle tersinden tanıklık ediyor.

Tercüman'dan üç örnek sıralayacağız:

Birinci örnek, Sosyalist Parti Girişim Komitesi'nin açıklamasına yapılan çarpıtmalara ilişkindir.

Bu komite Kasım ayı başında parti programını açıkladı. Tam Yağcı'ların dönüşü öncesinde yapılan bu açıklama, bu legal parti girişimiyle, sözde illegal TBKP'nin kafalarda karşılaştırılmasını getirdi. Bu ise "tehlikeli"ydi, çünkü TBKP'nin legal özünü bilince çıkaracak, "bunca legalite gürültüsü neden" sorusunu sorduracaktı.

Bu mantık bağlantısını önlemek için *Tercüman*, bir yandan, kurulacak olan partinin açıklanan program maddelerini olduğundan çok daha sol gösteren çarpıtmalarla verdi. Öte yandan, bu partiyle TBKP'yi "birleşemez", apayrı gösteren çarpıtmalara yöneldi.

Tercüman, Girişim Komitesi sözcüsü Büyükdağlı'nın, TBKP konusunda, "birleşmemiz için hiçbir neden yok" dediğini yazdı. Gazeteye, çarpıtmalara ilişkin olarak gönderdiği mektupta Büyükdağlı, TBKP konusunda şöyle diyor:

"TBKP ile görüş ayrılığı başlıklı bölümde sözlerim yanlış aksettirilmiştir. 'Birleşmemiz için hiçbir neden yok' tarzında bir ifade kullanmadım. 'Birleşmek için ortak bir tartışma platformunda biraraya gelmek' şeklindeki çağrımızın, kendini sosyalist olarak gören herkese yönelik olduğunu, ancak bir partide biraraya gelmek için program üzerinde anlaşmak gerektiğini, bu akımla aramızda çok önemli ideolojik ve programatik ayrılıklar olduğunu, ancak her türlü tartışmaya açık olduğumuzu belirttim." (*Tercüman*, 8 Kasım 1987)

Görüldüğü gibi *Tercüman*, böyle "hassas" bir noktada, düpedüz çarpıtma yapmıştır.

İkinci örnek, Yağcı'lara ilişkin olarak, "Daha gelmeden ihanet kustular" başlıklı bir haberdir. Bu haberde gerçekten de kusulan bir ihanet var ama bu ihanet burjuvaziye değil işçi sınıfınadır.

Haberde, Yağcı ve Sargın'ın Batı Berlin'deki basın toplantısı aktarılıyor. Bu iki kişi, "ülke sorunlarının parlamenter çerçevede çözülmesini" istemişler ve TBKP'nin legal kurulmasının ortamına ilişkin olarak şunları demişler:

"...Elverişli bir ortamın oluşmasına katkıda bulunmak bizce her politik gücün, öncelikle de hükümetin sorumluluğu olmalıdır, çünkü sözkonusu olan politik rejimin geleceği sorunudur." (*Tercüman*, 12 Kasım 1987)

Tercüman, bu sözlerin işçi sınıfına ne büyük ihanet taşıdığının farkındadır. Yağcı'ların bu kadar açıktan sağ konuşmalarını, hainliklerini açığa vurmalarını gaf olarak görüyor. Onların bu açığını kapamak için, tam tersi yönde bir başlık atıyor. Haberde de onları "proletarya diktatörlüğünü reddetmekten özenle kaçınan" vb. kişiler olarak tanıtmaya çalışıyor.

Üçüncü örnek de buna benziyor ve üstelik, Yağcı'lara, bir önceki haberde yapılan yakıştırmaları, ertesi gün yalanlıyor.

Yağcı'yla yapılan röportaj, bu kez de "Sahibinin sesi" başlığıyla verilmiş. Burada Yağcı, "proletarya diktatörlüğü" için, "bu sözcük, komünistlerin bugün demokrasi konusundaki görüşlerini yansıtmıyor" diyor! Daha neler neler..

Aynı röportajda Yağcı, devrimci şiddeti reddediyor, Lenin'i düşünceisyle ifadesi birbirinden farklı biri olarak gösterirken, Özal'ı demokrat gösteriyor, TBKP adından vazgeçilebileceğini söylüyor...Gerçekten de sahibinin sesi. *Tercüman*, Yağcı'nın sahibinin kim olduğunu iyi biliyor ve bu adam böyle konuşursa bilmeyenlerin de öğreneceğinden korkuyor. Açığı kapatmak için yine tam tersi yönde başlık atıyor.

Görüldüğü gibi, *Tercüman*'ın Yağcı'yı kızıla boyamak için böyle uğraşması, Yağcı'yı komünist göstermeye yaramıyor. Tam tersine, onun, gericilerin bile yardımına muhtaç bir zavallı olduğunu gösteriyor.

Şimdi bu zavallıların kendi dediklerine ve bunların Marksizmin temelleri açısından anlamına bakalım.

(Devamı gelecek sayıda)

(Baştarafı 6. sayfada)
dudağında acı ötekininkinde ise tatlı sözler bulunan iki kapitalist arasındaki fark gibidir." (Lenin, *agy*, c. 28 s.286)

Ancak, sosyal-şövenizm o kadar olgunlaşmış bir oportünizmdir ki, işçi hareketi içindeki varlığı, Lenin'e göre bir "apse"dir. (Lenin, *agy*, c. 21 s.244)

Sosyal-şövenizmle savaş, burjuvaziyle savaştan ayrılmaz!

Lenin, bu işçi düşmanı akımların kendiliğinden ortadan kalkamayacağını vurguluyor ve devrimci Marksizmin görevlerini şöyle anımsatıyor:

"... Bu partilere — ya da gurup ve eğilimlere, vb.ye, ki hepsi birdir — kararlı ve amansız bir savaşım verilmedikçe, emperyalizme karşı bir savaşımdan, ya da Marksizmden, ya da sosyalist bir işçi hareketinden sözedilemez... Bu partilerin toplumsal devrimden *önce* ortadan kalkacaklarını düşünmek için en ufak bir neden yoktur. Tam tersine, devrim daha yakına geldikçe, daha güçlü olarak alevlendikçe, ilerlemesinde daha ansızın ve şiddetli geçişler ve atılımlar oldukça, devrimci yığın akımının oportünist küçük burjuva akıma karşı savaşımı işçi hareketinde daha büyük rol oynayacaktır." (Lenin, *agy*, c.23, s.118)

Sosyal-şövenizmin, emperyalizmin telsiz telgraf gibi kaçınılmaz bir ürünü olduğunu belirten Lenin, ona karşı savaşımın sorunun kalbi olduğunu söylüyor. İleri işçileri, sosyal-şövenistlerin "birlik" demagojisine karşı şöyle uyarıyor:

"Proletarya devrimci yoldan emperyalist burjuvazinin devrilmesi için savaşır, küçük burjuvazi, emperyalizme *teslim olurken* emperyalizmin reformist 'iyileştirilmesi' için, ona uyum yapmak için savaşır. (Lenin, *agy*, c.28 s.283)

"... Sosyal-şövenistlerle birlik, devrime ihanet, proletaryaya ihanet, sosyalizme ihanettir, burjuvazinin saflarına geçmektir. Çünkü, bu, uluslararası devrimci proletaryanın birliğine *karşı* 'kendi' ülkesinin *ulusal burjuvazisiyle* 'birlik'tir. Proletaryaya *karşı* burjuvazi *ile* birliktir." (Lenin, *agy*, c.29 s.500)

"... Biz, oportünist ve sosyal-şövenistlerin gerçekte yığınların çıkarlarına ihanet ettiğini ve sattığını, onların işçilerin azınlığının geçici ayrıcalarını savunduklarını, burjuva görüş ve etkilerin aracı olduklarını, onların gerçekten burjuvazinin bağlaşık ve ajanı olduklarını ortaya koyarak yığınlara kendi gerçek siyasal çıkarlarının değerini bilmeyi, emperyalist savaşların ve emperyalist ateşkeslerin uzun ve acılı olayları içinden geçerek sosyalizm ve devrim için savaşmayı öğretiyoruz." (Lenin, *agy*, c.23 s.120)

İşçi sınıfının, devrim savaşımının azılı düşmanlarıyla savaşmak, dün olduğu gibi bugün de ertelenemez bir görevdir.

Dünya ve Türkiye yeni devrimci durumlara gebedir. Nasıl sosyal-emperyalizm emperyalizmin zorunlu ve kaçınılmaz bir sonucuysa, devrimci patlamalar, devrimler ve onlar için savaş bayrağını yükselten partilerin varlığı ve yükselmeleri de aynı şekilde *nesnel zorunluluktur*. Kaçınılmazdır.

Lenin'in devrimci Marksist sancağı Türkiye'de de yükseliyor.

Resmilere oportünist demek artık onlara iltifat anlamına gelir

Bunlar sosyal-emperyalisttir

Ozan Öncü

Burjuvazinin en büyük sıkıntısı emperyalistleşememektir. İstikrarsızlığın altında yatan kızıl şerit bu çıkmazdır. Bu nedenle Yağcı ve şürekası dizi dizi uyuz reformist programlarını bile emperyalistleşmeye zaman kazandıracak biçimde, "aşamalı", "süreç" vb. olarak sunmaya özel dikkat gösteriyor.

Partimizde 1980 öncesinde dış yardımla resmi yönetimi elinde tutan oportünizm, 1980 faşist darbesiyle birlikte hızlı bir evrim sürecine girdi.

12 Eylül, oportünist resmi yönetimi hepten şaşkınlığa, korkaklığa, yılgınlığa sürükledi. Resmi yönetim cuntaya faşist demediği gibi, cuntanın sola karşı olmadığını bile ileri sürdü. "MHP davasını halkın davası yapalım" diyerek CHP kuyrukçuluğunu cunta kuyrukçuluğuna yükseltti. Hatta cuntada ilerici kanatlar yaratacak kadar ileri gitti.

İzlenen oportünist çizginin bir sonucu olarak 1981'de partizan kliğinin resmi yönetimi ele geçirmesiyle birlikte, 1980 sonrasındaki hızlı evrim süreci açısından partinin seyir defterinde önemli bir değişiklik oldu. SBKP genel sekreterliğine Gorbaçof'un gelmesiyle, onun "yenilikçi" politikasının uygulamaya girmesiyle, seyir defterinde önemli bir değişiklik daha yapıldı. Ve zaten bu değişikliklerle resmi yönetim, TKP rotasının hepten dışına kaydı. Resmi parti sosyal demokratlaşma seyri izlemeye, yeni bir seyir defteri tutmaya başladı.

Son TBKP olayı ve dönüş tantanası artık bu yeni seyir defterinde kaydedilen iki yeni dönemeçtir. Önce TİP'le birleşerek resmi partiyi bile fiilen likidasyona soktular. Ardından da, Gorbaçof'un çaktığı "glasnost" kıvılcımının ışığında yapılan hazırlıkların ve pazarlıkların sonucunda Yağcı'lar Türkiye burjuvazisine teslim oldular.

Sosyal-emperyalistin de özentisi

Bir noktaya kadar bunlara oportünist denilebilirdi, diyorduk. Ama artık bunlara oportünist bile denmez. Oportünist demek bunları ödüllendirmek anlamına gelir. Bugün bunlar düpedüz sosyal-emperyalisttir.

Lenin sosyal-emperyalizmi kısaca şöyle tanımlıyor:

"... Sosyal-emperyalizm... sözde sosyalizm eylemde emperyalizmdir, oportünizmin emperyalizme büyümesidir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng.Basım c.29, s.502)

II. Enternasyonal çökünce, Lenin bunu, o zamanın emperyalist ülkelerindeki oportünizmin büyümesine ilişkin söylüyor. Hemen şunu belirtelim ki Yağcı'lar böyle bile değildir. Türkiye emperyalist olamıyor. Yağcı'lar emperyalistleşme çabaları içinde kıvranan burjuvazinin bu çabasına destek veriyorlar. Burjuvaziyi emperyalistleştirmek için uğraşıyorlar. Bu açıdan onlar sosyal-emperyalistin de kendisi değil, özentisidirler.

Bu özenti uğraşlarını Yağcı'nın ağzından dinleyelim:

"Eğer ülkede istikrarsızlık olmasın deniyorsa herşeyin istikrar açısından değerlendirilmesi gerekli. Biz açıkça söylüyoruz ki, Türkiye'de istikrarın savunucusuyuz..." (*Hürriyet* 20 Ekim 1987)

Burjuva düzeninde istikrar demek, sınıf güçlerinin burjuvazinin istediği dengede durması demektir. Türkiye'nin ekonomik, sosyal, politik yapısına bakacak olursak, istikrarı sağlamanın iki yolunun olduğunu görürüz. Birincisi işçi sınıfının, emekçi halkın çıkarına olan devrimle istikrarı sağlamaktır. Ancak Yağcı çok açıktır ki bundan söz etmiyor. İkincisi Türkiye'nin emperyalistleşmesi, süper kârlardan kırıntı dağıtarak belli bir süre dengeyi sağlamasıdır. Yağcı'nın sözünü ettiği yol bu ikincisini içeriyor. Nitekim Yağcı bu doğrultuda koca bir strateji öneriyor.

AET konusunda Yağcı'nın akıl hocalığı

Türkiye burjuvazisinin AET üyeliğinden amacı AET pasaportuyla dışa açılmadır. AET'ye girmenin sermaye ihracında kendisine adım attıracağını düşünüyor. Yağcı burjuvazinin bu istemini gerçekleştirmesi doğrultusunda ona akıl hocalığı yapıyor:

"Biz ilkesel olarak Türkiye AET'ye girmesin demiyoruz. Ama diyoruz ki, bugünkü ekonomik durumda bu *bizim* çıkarımıza olmayacaktır. Bunu ekonomisi *bizden* daha iyi olan AET üyelerinin durumuna bakarak söyleyebiliriz. Ancak Türkiye'nin ekonomik sorunları çözülebilir ve rekabet gücüne varırsa o koşullarda AET üyeliğinin Türkiye'ye yararlı olup olmayacağı tartışılmalıdır. Ama bugün yararlı olacağını zannetmiyorum..." (*Güneş*, 5 Nisan 1987) (abç)

Yağcı burjuvazinin sorunlarıyla öylesine dolmuş ki "bizim çıkarımıza" sözcüğünü kullanarak burjuvazinin emperyalistleşme istemini paylaştığını açıklıyor. Hatta Yağcı'nın AET üyeliğini burjuvaziden daha derin düşündüğünü de görüyoruz. Önce AET'ye hoş görünüp teknoloji alalım, rekabet "gücümüzü" artıralım, sonra üye olalım diyor:

"Türkiye'nin Avrupa'ya açılması gereklidir... Çünkü Türkiye kapısını teknolojiye kapatamaz." (*Hürriyet*, 29 Ekim 1987)

AET'ye üye olmadan ona hoş görünmenin yolu da TBKP'ye — ya da başka bir isimde bir partiye, ama bu ekibe — legal çalışma olanağı tanınmasıdır. Bunu tanırlarsa Türkiye'de "demokrasinin" olduğu Avrupa'ya kanıtlanmış olacak(!) Böylece Türkiye AET'ye hoş görünecektir.

Paylaşımda burjuvaziye candan destek

Yağcı'lar aynı mantıkla Kürt ulusunun ayrılma hakkını değil yalnızca Kürdistan'da baskının durmasını istiyorlar.

Yağcı'ların Kıbrıs konusunda federe çözüm istemeleri de gene bu emperyalistleşme istemiyle yakından bağlıdır.

AET'de çoğunluk Kıbrıs'ın iki ayrı devlet tarafından paylaşılmasına karşı, adada iki toplumlu tek devletten yanadır. Öte yandan Türkiye burjuvazisinin bir kesimi, Kıbrıs'ın yarısı Türkiye'ye öteki yarısı Yunanistan'a kalırsa Yunanistan'ı kendi "elimizle" İskenderun'a kadar yaklaştırırız, diye düşünüyor. Bu da Yunanistan'ın Ortadoğu pazarında Türkiye burjuvazisine daha yakın bir rakip olmasını getirecektir. Yağcı da herhalde bu gerçekten hareket ederek, Türkiye burjuvazisine yine akıl veriyor:

"Kıbrıs'ın Türk askerleri tarafından işgal edildiğini söyledik. Ama bunu söylerken elbette ki Kıbrıs'ın kuzeyinde yaşayan Türklerin çıkarlarına gözlerimizi kapatmadık..." (*Tercüman*, 14 Kasım 1987)

Yağcı şunu demek istiyor: Kuzey Kıbrıs'ı ilhak edersek, Yunanistan da güneyi ilhak eder. "Bağımsız" devlet olsun, Kıbrıs Türkleri'nin çıkarı adı altında biz yine kuzeyi fiili sömürge ve atlama tahtası olarak kullanırız.

Yağcı, Yunanistan-Türkiye arasındaki Ege sorununa da aynı anlayışla yaklaşıyor:

"...Ege sorunu Türkiye'nin çıkarları dışında çözümlenemez... Biz Ege sorununda 12 milin sorun yaratacağını önceden söyledik. Bu Türkiye açısından adil bir çözüm olamaz. Çünkü İstanbul'dan Antalya'ya giden bir vapur Yunan sularından geçmek zorunda kalır..." (*Güneş*, 4 Nisan 1987)

"...Ege Türkiye'ye kapatılamaz. Ege'de 12 mil ilanı da çok tartışılacak bir konudur." (*Milliyet*, 15 Şubat 1987)

Türkiye-Yunanistan burjuvaları arasında süren bu kavga onların Ortadoğu pazarlarına duydukları özlemi yansıtmaktadır. Ve bu haksız paylaşım kavgasında Yağcı kendi burjuvazisinin "haklarını" savunuyor! Çünkü bu pazarlardan elde edilecek tekel kârları burjuvaziyi istikrara kavuşturmaya(!) yarayacaktır.

İşte dönüş tantanası bunlarla, böyle bir istikrarla bağlıdır. Sahte bir komünist partisine ya da bu sahte "komünist" kadronun kuracağı sahte bir sol partiye izin verilerek işçi sınıfının önüne bent çekilecek. Bir yandan dincilerin, faşistlerin örgütlenmesine getirilen her türlü engel kaldırılarak sivil faşist bir hareket hazırlanacak. Öte yandan hem Avrupa'ya hem de müslüman ülkelere hoş görünülerek emperyalistleşme istemleri gerçekleştirilmeye çalışılacak.

Burjuvaziyi istikrara kavuşturmak için işçi sınıfını bu emperyalistleşme politikasının kuyruğuna takmaya çalışan Yağcı, *Tercüman* röportajında kendi ağzıyla açığa çıkarıyor:

"...Şimdi elverişli bir ortamın oluşmasına katkıda bulunmak bizce her politik gücün, öncelikle de hükümetin sorumluluğu olmalıdır. Çünkü söz konusu olan politik rejimin geleceği sorunudur..." (*Tercüman*, 12 Kasım 1987)

Yağcı politik rejimi kurtarma çabasını böyle açıkça söylüyor. Gerçek demokrasi savaşımının önünde engel oluşturmaya, demokrasi savaşımının önünü tıkamaya çalışıyor. Burjuvazinin en büyük sıkıntısı emperyalistleşememektir. İstikrarsızlığın altında yatan kızıl şerit bu çıkmazdır. Bu nedenle Yağcı ve şürekası dizi dizi uyuz reformist programlarını bile emperyalistleşmeye zaman kazanacak biçimde, "aşamalı", "süreç" vb. olarak sunmaya özel dikkat gösteriyor.

Yağcı'lar, burjuvaziyi tırnaklarını ikide bir onun boğazına geçiren işçi sınıfından kurtarmak için hain bir pazarlığın figüranlığına girdiler. Ama daha bu uğursuz oyuna adımlarını atar atmaz pazarlık ortaya saçıldı, iplikleri sarkmaya başladı. Bu başarısızlık onların harcanmasını mı, yoksa oyunlarını daha farklı bir yolda sürdürmelerini mi getirecek bilemeyiz. Bunu zaman gösterecek. Ama bu pazarlığa, teslimiyete, izlenen bu iğrenç sosyal-emperyalist politikaya işçi sınıfının yanıtı devrim olacaktır.

Ekim Devrimi bunların akrabalarının hepsini birden tarihin çöplüğüne doldurdu. Türkiye işçi sınıfı da, evrimleşe evrimleşe sosyal-emperyalistleşen resmileri, tarihteki akrabaları ve çok sevdikleri burjuvaziyle birlikte aynı çöplüğe gömecektir!

Türkiye emperyalist olamıyor. Yağcı'lar emperyalistleşme çabası içinde kıvranan Türkiye burjuvazisine bu çabasında destek veriyorlar. Burjuvaziyi emperyalistleştirmek için uğraşıyorlar. Bu açıdan onlar sosyal emperyalistin de kendisi de değil, özentisidirler. İşçi sınıfımız bunları, burjuvaziyle birlikte tarihin çöplüğüne gömecektir!

Yeni yayınlanan bir araştırmaya göre, yurtdışında kurulan çok uluslu Türk şirketlerinin sayısı 100'ü geçti.

Hevesleri kursaklarında kalacak!

Türkiye finans-kapitali, bunalımı aşabilmek, göreceli bir istikrar sağlayabilmek için emperyalistleşme çabasıyla çırpınıp dururken, işçi sınıfımız burjuvazinin emperyalistleşme çabalarını devrimle boğmaya hazırlanıyor. Burjuvazinin hevesini kursağında bırakacağız.

Murat Erdemir

Son zamanlarda yayınlanan çeşitli araştırmalar ve istatistiksel veriler, Türkiye'de devlet tekelci kapitalizminin, onunla bağlı olarak emperyalistleşme özleminin boyutlarını ve çıkmazını çok güzel yansıtıyor.

Devlet, tekelci kapitalizminin merkezi bürokratik yapısı, 12 Eylül faşist darbesinin ardından pekiştirilmiş, büyük mülkiyet güçlendirilmiştir. Bu gelişimin zorunlu mantıksal sonucu olarak, devlet tekelci kapitalizminin oluşmaya başladığı 1970'lerden bu yana var olan emperyalistleşme isteği de iyice yükselmiştir. Faşist darbeden sonra, bu yöndeki girişimler çok daha yoğunlaşmıştır. Çeşitli yabancı ülkelere yapılan yatırımlar, yıllara göre giderek yükselen bir eğri çizmektedir.

Mustafa Sönmez'in *Kırk Haramiler: Türkiye'de Holdingler* adlı araştırmasına göre 1980'den sonra, yabancı ülkelere sermaye ihraç ederek kurulan "çok uluslu Türk şirketlerinin sayısı 100'ü geçti". Yurt dışında şirket kuranların başında STFA, Sabancı, İş Bankası geliyor. Yabancı ülkelerde kurulan çok uluslu şirketler, SSCB'den Hong-Kong'a, ABD'den Mısır'a, Nijerya'dan Malezya'ya kadar dünyanın dört bir yanına dağılmış durumdadır.

Ancak, Türkiye finans-kapitali emperyalistleşme doğrultusunda adımlar attığı halde, bu adımlar onun ekonomik-toplumsal sorunlarının çözümüne yetmiyor. Türkiye finans-kapitalinin sorunlarını çözebilecek kadar emperyalistleşebilmesi son derece zayıf bir olasılıktır. Bu ise burjuvazi için bunalım demektir, iç savaş demektir.

Finans-kapitalin Ortadoğu'ya yönelik askeri eylemleri, Kıbrıs'ta sürdürülen işgal vb., burjuvazinin ekonomik yoldan gerçekleştiremediklerini askeri eylemlerle gerçekleştirme denemeleridir.

Lenin, emperyalistleşme aşamasında burjuvazinin işçi sınıfına ilişkin düşüncelerini şöyle anlatıyordu:

"Burjuvazinin bakışı berraktır. 'Biz'im isteğimiz, emperyalist bir siyaset, yabancı toprakların fethidir. Grevler 'bizim' elimizi bağlıyor. 'Kaybolan' işgünleri nedeniyle 'biz' artı-değer yitiriyoruz. 'Biz' işçileri, Avrupa'da 'normal olarak' yaptıkları gibi sömürmek istiyoruz." (Lenin, "Burjuvazi ve reformizm", *Toplu Yapıtlar*, c.18, s.535)

Son günlerde gündeme gelen, Yagcı'lara legalite verme hesapları da Lenin'in değindiği emperyalistleşme amacıyla bağlıdır. Finans-kapital bir taşla birkaç kuş vurmayı düşünüyor. Bir yandan Avrupa burjuvazisine "işte batı tipi demokrasi" diyecek, bir yandan Yağcı'lar eliyle işçi sınıfını aklınca zararsız hale getirecek, emperyalistleşme için zaman kazanmaya çalışacak. Kuşlar daha da sayılabilir.

Ancak burjuvazi istediği kuşları vuramayacaktır. Finans-kapital bunalımı aşabilmek, göreceli bir istikrar sağlayabilmek için emperyalistleşme çabasıyla çırpınıp dururken, işçi sınıfımız burjuvazinin emperyalistleşme çabalarını devrimle boğmaya hazırlanıyor.

(*Milliyet*, 26 Ekim 1987)

Resmiler-devlet pazarlığının hain misyonunu gören

İşçil r“ lta”ya takılmıyor

Değerli yoldaşlar,

Sizlere candan yürekten sesleniyorum. İçim coşku doludur. Çünkü partimiz, yükselen sınıf mücadelesinin, onurlu kavgamızın, doğru görüşlerimizin sembolüdür. Evet yoldaşlar, komünistlik ne onurlu bir görev, TKP'li olmak ne güzel! İnsanın kendisini parti içinde bulması, yoldaşlarıyla omuz omuza birlikte mücadele vermesi ne güzel!

Yoldaşlar, sizlere bugünlerde hiç dilden düşmeyen, herkesin dilinde dolanan birşeyden bahsetmek istiyorum.

Biz buradaki yoldaşlarla birlikte atölye atölye dolaşarak gazetemizi satıyoruz. Bizden *İşçinin Sesi*'ni alan her atölye işçisi bize son gelişmeleri soruyor. İşçiler bizleri resmiler hakkında soru yağmuruna tutuyorlar. İşçilerin yorumları şöyle:

Bunlar burjuvaziye resmen satıldılar. Burjuvaziyle bir masaya oturup pazarlık yaptılar. Bunlar komünist değil hain, sınıf düşmanı. Türkiye'de yükselen sınıf savaşını bastırmak istiyorlar. Bu çabalarında sosyal demokratlardan eksik kalmıyorlar.

Yoldaşlar, bizler işçilerin söylediklerini takdirle karşılıyoruz. İşçilerin yorumlarıyla partimizin görüşlerinin ne denli birbirine yakın olduğunu görüyoruz. Onlara gerçek TKP'nin resmiler değil biz olduğumuzu anlatıyoruz. "Bizleri daha yakından tanıyabilmek için yayın organımız *İşçinin Sesi*'ni okumalısınız" diyoruz. İşçiler gazetemizi memnuniyetle alıyorlar.

Evet yoldaşlar, bugünlerde gazetemize sempati duyanların sayısında büyük artış var. Biz de üzerimize düşen görevleri canla başla yerine getirmek için seferber olduk.

Yoldaşlar, ben de Yağcı'ların dönüşü ile ilgili bazı görüşlerimi yazmak istiyorum.

Resmiler burjuvaziyle bir pazarlık sonucu dönmüşlerdir. Bana öyle geliyor ki, Yağcı ile Sargın'ın tutuklanmaları bir gösteriştir. Eğer, burjuvazi, geçici de olsa Yağcı ve Sargın'ı tutuklamasaydı, onların foyası daha da çok meydana çıkacaktı.

Yağcı'ların misyonu, Türkiye'de yükselen sınıf savaşımını bastırma amacıyla burjuvaziyle işbirliği yapmaktır. Bu yolda hızla sosyal demokratlaşıyorlar. Sosyal demokratlaşırken de misyonlarını yerine getirebilmek için, kendilerini işçi sınıfının "önderi" gibi göstermeye çalışıyorlar. Ama işçi sınıfı bu oltaya takılmıyor!

Türkiye'de devrimci dalga gittikçe yakınlaşmaktadır. İşçi sınıfımız, yıllardır biriktirdiği deneyimle, büyük coşku militanlık ve kararlılığıyla, devrime olan inancıyla, kurtuluşunun *kendi elinde* olduğunu ta derinden, iliklerinde hissetmektedir. Ne Türk burjuvazisine satılmış Yağcı'lar ve şürekası, ne öteki sosyal demokratlar, işçi sınıfımızı gerçek demokrasi için militan mücadeleden alıkoyamayacaklar. Çünkü işçi sınıfımız, partisinin Türkiye Komünist Partisi olduğunu gün geçtikçe daha iyi öğreniyor.

Evet yoldaşlar, bizlere büyük görevler düşüyor. Kendimizi her geçen gün sürekli yenileyerek, partimizi işçi sınıfının içine oturtmalıyız. Gün geçtikçe partimize yeni yoldaşlar kazanmalıyız. Bizi mücadelemizden hiç kimse alıkoyamayacaktır.

Cavit Denizci, Paris

Devletle pazarlık yaptıklarını herkes anladı

Resmi takke düştü kel göründü

Resmilerin pazarlığa dayalı "dönüş" oyunu tutmadı, Türkiye emekçisinin Yağcı'lara güvensizliği daha da pekişti.

Yağcı ve Sargın'ın "dönüşünde" Türkiye'de olup, İngiltere'ye yeni gelen bir işçinin söylediklerini aktarmak istiyorum. İşçi arkadaş birçok insanın bunların Özal'la yaptığı pazarlığı konuştuğunu söyledi ve şöyle dedi:

"Yediden yetmişe herkesin ağzında şu var: Bir sürü insan TKP üyesi olmakla suçlanarak hapislerde yatarken, bu adamlar üç-beş yabancı parlamentere güvenerek mi Türkiye'ye döndüler? Bu işin içinde devletle yaptıkları bir pazarlık var. Eğer hükümet onlara bir güvence vermemiş olsaydı bu adamlar neye güvenerek dönerlerdi?

"Kimse bu komik duruma inanmıyor. Bu konu açıldı mı bıyık altından gülüyorlar. Birçok insan bu adamların kuracakları partinin SHP'den bir adım ileri olamayacağını en fazla atbaşı gidebileceklerini söylüyor."

İşçi arkadaşın anlattıklarından da ortaya çıkıyor ki Yağcı'ların pazarlığa dayalı "dönüş" oyunu tutmamış, sahtekarlık ortaya çıkmıştır. Bu, Türkiye emekçisinin Yağcı'lara, resmilere güvensizliğini daha da pekiştirmiştir.

Bu haberler iyi haberlerdir. Yağcı'ların ve burjuvazinin bol tantanalı "plan"larının ne kadar işe yaradığını da (!) gösteriyor.

Ne burjuvazinin ne de burjuvaziyle bir olup yaklaşmakta olan büyük dalgayı etkisizleştirmek için çalışan Yağcı'ların işçi sınıfını yolundan saptırmaya gücü yetmeyecektir. Bizler, gücümüzü o büyük dalgadan alıp, devrim görevimizi yerine getirmek için savaşacağız. İllegal örgütlenmeye hız verelim. Hain likidatör resmileri sergileyelim.

T.Ö., Londra

Türkiye'de kadın haklarını "Kemal verdi" masallarının sık sık gündeme gelmesi boşuna değildir.

İşçi emekçi kadının savaşkanlığı burjuvaziyi ürkütüyor

Komünistler, fabrikalarda, tarlalarda, her tür işyerlerinde çalışan milyonlarca kadını, sınıf savaşına, partinin yanına çekmelidirler. Kadınların katılımı olmadan gerçek bir yığın hareketi olamaz, devrim zafere ulaşamaz.

Uğur Gürgen

Bugün sorunlar içinde debelenen Türkiye burjuvazisi, karşısında en önlerde işçi emekçi kadının öfkesini buluyor. Bu öfke giderek yoğunlaşmakta ve onu ciddi olarak ürkütmektedir.

Bu öylesine bir öfkedir ki, işçi emekçi kadın, yalnızca kendi sorunlarını değil, ezilen tüm emekçi halkın sorunlarını da haykırmaktadır. Sendikalaşmakta, grev alanlarında nöbetler tutmakta, gecekonduda kavgaya çıkmakta, işsizlik, pahalılık vb. karşısında kararlı sesini duyurmaktadır.

İlerlemeyi çarpıtma çabaları

Burjuvazi, işçi emekçi kadının bu kararlı ilerleyişini çarpıtmaya çalışmaktadır. Burjuva kadınlar, aralarında konferanslar düzenliyorlar, "yılın annesi"(!) olarak Semra Özal'ı seçiyorlar, dernekler kurup defileler yapıyorlar vb. Bu gibi girişimler gösteriyor ki, burjuvazi fabrikalarda, gecekondularda, yürüyüş, miting ve gösterilerde bulunan emekçi kadına karşı *burjuva kadını*, onun "aktifliğini" örnek gösterme derdindedir.

Ancak yaşam buna hiç de elvermiyor. Kadın işçilerin sayısı ve sömürüsü artıyor. Asgari ücretle, en ağır koşullar altında çalışan kadın bu arada kollektif çalışmanın, birlikte hareket etmenin bilincine de gün be gün daha çok varıyor. Bunun güzel bir örneği, Bebe-Pan Örme Sanayi A.Ş.'deki kadın işçilerin tüm baskılara karşın, sendikadan istifa etmemeleri, işverene karşı direnmeleri, aynı zamanda da sendika yöneticilerini "iyi bir toplu sözleşme"ye itmeleridir.

Toplumun en geri bıraktırılmış kesiminin böylesine bir aktiflik içinde olması burjuvaziyi ürkütüyor. Burjuvazi bu devrimci hareketliliği amacından saptırmak için her çeşit çarpık ideolojiyi kadının önüne koymaktadır. Bunlardan biri "feminizm"dir.

Feminizm, kadın sorununun sınıfsal özünü, toplumda sömüren ve sömürülen sınıfların varlığını gizleyen, sorunu kadın-erkek kavgasına indirgeyen bir ideolojidir. Geçenlerde Türk-İş'ten bir kadın sendikacı, biz kadın erkek tüm insanlar için haklar istiyoruz diyerek feministlere çok güzel yanıt verdi.

Son sıralarda feminizmin "meşhurlaşmasında" burjuvazinin bilinçli çabalarının payı vardır. Örneğin ANAP, geçtiğimiz günlerde TV'de "feminizm"i öven bir kitabı tanıtarak feminizm körüklemeye çalıştı. Aynı zamanda seçim listelerinde birkaç kadın aday göstererek, göz boyamaya kalkıştı.

Öte yandan, bir de dinci çabalar vardır.

"Sınıflı toplumlarda egemen ahlak, egemen sınıfın ahlakıdır. Bu ahlak egemen sınıfın çıkarlarını ve egemenliğini haklı çıkarmaya yönelik kuralları getirir. Ezilen sınıf güçlendikçe, onun da ayrı ahlakı doğar ve ezen sınıfa karşı hoşnutsuzluğu dile getiren kurallar koyar." (*İşçinin Sesi*, sayı:293)

Artık burjuva ahlakı ve değerleri çürümüştür. Burjuva ailesi çürümüştür. İşçi emekçi kadın buna karşı hoşnutsuzluğunu, tepkisini dile getiriyor. Ancak aradaki zamanda doğan boşluğu gericiler dinle doldurmaya çabalıyorlar. Son yıllarda *türban, tesettür ve şeriat* konularıyla, gericiler kadını gericileştirmeye, toplumsal hareketin gerisine çekmeye çalışıyorlar.

Bütün bunlara karşın işçi-emekçi kadın geri çekilmiyor. Gecekonduların yıkılmasına karşı polis ve jandarmalara karşı direniyor, grevlere, mitinglere aktif olarak katılıyor, cezaevi kapılarında açlık grevlerine yatıyor. Gösteriyor ki, işçi, emekçi kadın yalnız kendi hakları için değil, toplumun ezilen tüm kesimlerinin hakları doğrultusunda savaşım vermektedir.

Buna karşı burjuvazi yine boş durmuyor. Burjuva kadın dernekleri, "modern kadın"ı yaratmak safsatalarıyla emekçi kadının ilerici ve devrimci atılımını kösteklemeye çalışıyorlar. Onların destekleyicileri konumuna gelen bazı "sol" aydınlar da garip tezler öne sürüyor, şöyle diyorlar: Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme dahil tüm haklar verilmiştir. Bu haklarını kadınlar, savaşımla elde etmemişlerdir. Tepeden inme verilen bu hakları kullanmada istekli ve bilinçli görünmemektedirler.

Burjuvazinin "lütufkârlığı"

Bir kez, kadın hakları, burjuvazinin durup dururken verdiği haklar değildir. Bu haklar, dünyada kadının savaşarak kazandığı hakların bir parçasıdır. Türkiye burjuvazisi bu kazanımı kendine mal etmeye ve bunu bir lütuf olarak göstermeye çalışmaktadır.

Paris Komünü'nün önderlerinden Louise Michel'in, elektrikli sandalyede ölüme çarptırıldığı halde eşiyle birlikte kendini savunan Rosenberg'in, burjuvazinin kurşunladığı Rosa Luxemburg'un ve dünya komünist kadın hareketinin öncülerinden Clara Zetkin'in... verdiği savaşım, dünyadaki kadın haklarının kazanılmasında belirleyici pay taşır.

İkincisi, "verilen" haklara bir bakalım. Gerçekten burjuvazi kadınlara yasal eşitlik vermiş mi?

1926'da yürürlüğe girmiş Medeni Kanun kadınla erkeği hiç de eşit haklara sahip kılmıyor:

"Koca evlilik birliğinin başkanıdır. Evin seçimi, karı ve çocukların uygun biçimde bakımı ona düşer" (Md.152)

"Karı, kocasının soyadını taşır. Karı, ortak mutluluğu sağlamak için gücünün yettiğince kocasının yardımcısı ve danışmanıdır. Ev işlerine karı bakar." (Md.153)

"Kadının ev işleri dışındaki çalışması kocasının iznine bağlıdır... Karı, kocasının açıkça ve üstü kapalıca izniyle, bir iş veya sanatla uğraşabilir." (Md.159)

"Evlilik birliğini koca temsil eder." (Md.154)

"Karının temsil yetkisi ise evin sürekli gereksinmeleri ile sınırlıdır." (Md.155)

Üstelik, "koca bu yetkinin tümünü veya bir parçasını ondan alabilir." (Md.159)

Görüldüğü gibi burjuva yasaları kadınları ev kölesi haline getirmekte, mutfağın ve çocuk bakımının sınırsız cansıkıntısına, aptallaştırıcı ve aşağılayıcı boyunduruğuna geçirmektedir. 1924 Anayasası ve 1926 Medeni Kanun'un gerici yüzü, tüm çirkinliğiyle ortadadır.

Kadın, İslam hukukundan daha ileri haklar aldı ama kapitalizmde kadına belirli haklar tanınması ekonomik-toplumsal bir zorunluluktur. Ayrıca bunların önemli bir bölümü tam anlamıyla yaşama geçirilmemiş, kağıt üstünde kalmıştır. İşçi ve emekçi kadın ezilmiş, horgörülmüş, ikinci sınıf vatandaş konumunda tutulmuş, gerektiğinde burjuvazinin ucuz işgücü olarak yoğun bir sömürü altında bırakılmıştır.

Lenin'in dediği gibi "burjuva demokrasisi yalnızca eşitlik ve özgürlük vaadeder"."Gerçekte en ileri burjuva cumhuriyet bile, insan soyunun kadın yarısını, erkekle tam yasal eşitliğe ve erkeğin vasiliğinden ve baskısından özgürleştirmeye ulaştıramadı." (Lenin, *Toplu Yapıtlar,* Almanca basım. c.30, s.104-107) Kadınların gerçek kurtuluşu ancak komünizmde olanaklıdır.

Sonuç

Bugün Türkiye işçi-emekçi kadını, işçi sınıfının çıkarları ve istemleri doğrultusunda savaşım vermekte, kendi kurtuluşunun işçi sınıfının kurtuluşuyla birlikte olduğunu gün be gün pratikte öğrenmektedir.

İşçi kadının gün geçtikçe gelişen bu hareketliliği, hızlanan bu ilerlemesi Türkiye'de devrimci durumun yaklaşmakta olduğunun habercisidir. Kadın işçiler müjde veriyor. Yeter ki bunu görelim, bunun gereklerini yerine getirelim.

Komünistler, fabrikalarda, tarlalarda, her tür işyerlerinde çalışan milyonlarca kadını, sınıf savaşına, partinin yanına çekmelidirler. Kadınların katılımı olmadan gerçek bir yığın hareketi olamaz, devrim zafere ulaşamaz.

Resmi parti içindeki ayrılıklar, 1985'de Belçika'da çeşitli olaylara yol açmıştı. BTİB yönetimindeki bazı resmi parti yandaşlarının bölücü girişimleri sonuçsuz bırakılmış, bunlar örgütten atılmışlardı. Ama, BTİB'e yönelik entrikaların hâlâ sürdüğü anlaşılıyor. En son, BTİB yönetim kurulu resmilerin yeni bir sahtekârlığını, BTİB'den habersiz, BTİB adına kimi örgütlerle "birleşme" çabasını bir bildiriyle kamuoyuna açıkladı. BTİB açıklamasını aynen yayınlıyoruz.

AÇIKLAMA

Kasım ayı sonunda Avrupa'daki bazı Türkiyeli örgütlere postalanan "Belçika'daki Türkiyeli İşçiler Birliği (BTİB) ve Demokrasi İçin Birlik Avrupa Federasyonu-Belçika Komitesi" imzalı bir davetiye, her iki örgütün 5 Aralık'ta yapacakları ortak bir kongreyle birleşeceklerini iddia ediyor. Örgütümüz BTİB'e ve ilerici kamuoyuna karşı kotarılan bu yeni oyunun iç yüzünü açıklamayı gerekli görüyoruz.

"BTİB ve DİB" imzalı mektubun örgütümüzle hiçbir ilgisi yoktur. Örgütümüz, DİB'le birleşme konusunda hiçbir anlaşmaya varmamıştır. Bu konuda görüşme olmamıştır. Nihayet, DIB Avrupa Federasyonu'ndaki arkadaşlar, karşılarına BTİB temsilcisi olarak çıkanların BTİB'le bir ilgisi olmadığını, bunların tasfiyeci bir kliğin Belçika'daki temsilciliğini yapmak zorunda bırakılan insanlar olduğunu iyi biliyorlar. Anlaşılan siyasal nedenlerden dolayı böylesi çirkin bir oyuna ortak olmakta sakınca görmemişler.

Örgütümüz BTİB Belçika Dernekler Kanunu çerçevesinde kurulmuş, Belçika Resmi gazetesinde yayınlanan tüzüğüyle tescil olmuş, Belçika Kültür Bakanlığı tarafından resmen tanınmıştır. DİB'le anlaşma yapanların BTİB'le hiçbir ilgisi yoktur. Örgütümüz, 1980'li yıllarda kendisine karşı tasfiyeci bir kliğin açtığı yıkıcı kampanyayı boşa çıkarmış ve mücadelesine devam etmektedir. Nihayet, her oyunu boşa çıkan tasfiyeci kliğin son çare olarak Belçika'ya toptan ihraç ettiği IGD üye ve yöneticilerini BTİB Yönetim Kurulu olarak sunma kalpazanlığı da iflas etmiştir. Belçika işçi sınıfının partisi, Belçika demokratik örgütleri, göçmen işçiler bu sahtekarlığa karşı çıkmışlar ve 15 yıldan beri mücadele yürüten BTİB'in gerçek temsilcilerini tanımaya devam etmişlerdir. Tasfiyeci klik giriştiği sahtekarlıkta yalnız kalmıştır.

Tasfiyeciliğin elebaşıları hem iflaslarını kapatabilmek, hem de kamuoyunu birlik konusunda aldatabilmek için bu yeni manevraya başvurmaktadır. Örgütümüz BTİB, tasfiyeci kliğin yeni oyunlarına karşı kamuoyunu uyarıyor.

BTİB Yönetim Kurulu"

Gorbaçof'un "yeni düşünce"si Sovyetler'i eskiye, devrim öncesine sürüklemeye çalışıyor.

İHANETİN ZİRVESİ

Gorbaçof sınıf savaşından vazgeçti! "Yeni düşünce"nin kalbinde kapitalizm ile sosyalizmin birbirine yaklaşması, yani sosyalizmin yutulması fikri yatıyor. Son zirve bu ihanetin zirvesidir.

Ayla Antepli

Aralık başında Washington'da yapılan Gorbaçof-Reagan zirvesinde Orta Menzilli Nükleer Silahlar (INF) Anlaşması imzalandı.

Bu anlaşmaya göre Amerikan ve Sovyet orta menzilli nükleer silahları Avrupa'dan kaldırılacak. Anlaşmanın Amerikan Kongresi, Senatosu ve Yüksek Sovyet tarafından onaylanması gerekiyor. Ayrıca, "eğer olağanüstü durumlarla bağımsız çıkarları tehdit edilirse"(!) her iki tarafın da anlaşmayı bozabileceği bir "kaçış maddesi" vardır.

Zirvede tartışılan bir sorun, stratejik uzun-menzilli nükleer silahlar hakkında uzun vadede bir anlaşmaya varılması konusuydu. Bu konuda her iki tarafta da karışıklık, belirsizlik ve çelişik görüşler vardır. Bütün bunlar, Amerikan Yıldız Savaşları Programı hakkında Gorbaçof'un verdiği ve yakında (Gorbaçof'un zirvede kullandığı kendi deyimiyle, "eğer allah ve politbüro izin verirse") vereceği tavizler etrafında odaklaşıyor.

Zirvedeki bir önemli tartışma alanı da bölgesel çatışmalardı. Bu konuda somut bir anlaşmaya varılamadığı *izlenimi verildi.*

Tartışmalar görünüşte Afganistan üzerinde yoğunlaştı. Tartışılan, önceliğin Sovyet askerlerinin Afganistan'dan çekilmesine mi, yoksa Amerika'nın karşı-devrimcilere yardımının kesilmesine mi verileceğiydi. Her ne kadar Gorbaçof Nikaragua'ya yapılan Sovyet askeri yardımını durdurmayı önerdiyse de, bu önerinin kaale alınmadığı ve tartışılmadığı söyleniyor. Belki de Reagan bunu tartışmaya gerek bile duymadı, çünkü Sovyetler Birliği Nikaragua'nın savaş uçakları istemini geri çevirmişti.

Bu zirve, bölgesel çatışmalar konusunun Sovyet-Amerikan ilişkilerinde artık normal, rutin bir gündem maddesi olduğunu bir kez daha doğruladı. Gorbaçof'un yolunda, yani, dünyanın "sıcak noktaları"nda süper güçlerin ortak denetiminin ve yönetiminin oluşması yolunda "ileri" bir adım oldu. Büyük bir ihtimalle bu zirve aynı zamanda, Henry Kissinger'in belirttiği gibi, "açıklanandan daha fazla anlaşmaya varılan zirvelerden biri" oldu.

Bu üç ana konu dışında, zirvenin "ABD-Sovyet ilişkilerinde genel bir hamle" olup olmadığı, "süper güçlerin ilişkilerinde düzenli bir ahengin" oluşup oluşmadığı, Sovyet-Amerikan ilişkilerinde "altın çağ"ın başlayıp başlamadığı soruları vardır.

Bunların cevabı, yalnızca zirvede nelerin tartışıldığıyla değil, Sovyetler Birliği'ndeki iç politik durumla da bağlıdır. Batı basınının haberlerine göre, zirveden sonraki tüm gösterişe, kendine güvene ve iyimserliğe rağmen, Gorbaçof'un Sovyet televizyonuna zirve hakkında verdiği ilk demeçte süngüsünün düşük olması ve savunmaya geçmesi ilginçtir.

Bu demeçte Gorbaçof, "ABD-Sovyet ilişkilerinde kalıcı bir iyileşme"ye henüz varılamadığını açıkladı. Aynı zamanda *Pravda*'da açıklanan bir ankete göre, sorulara cevap verenlerin yüzde 50'si INF Anlaşması konusunda "rahatsızlık" belirtti.

Gerçekte, bu gibi rahatsızlıkların altında yatan Gorbaçof'un bol reklamını yaptığı "yeni düşünce tarzı"ndan, Gorbaçof'un çok fazla sayıda, çok büyük tavizler vermesinden, daha da çoğunu gizlice vermiş olabileceğinden duyulan kuşkudur.

Zirve birşeyi çok açık ortaya çıkarmıştır: "Yeni düşünce" Amerika'da, Sovyetler'de ve diğer sosyalist ülkelerde olduğundan çok daha popülerdir. Gorbaçof'un Amerika'daki popülaritesine bir ad da verilmiş: "Gorbymania". Bu şaşırtıcı değildir. Emperyalizmin "yeni düşünce" tarzıyla uyuşması kolaydır.

Bu, bir nedenle daha şaşırtıcı değildir. Çünkü, Gorbaçof'un sözde "yeni düşüncesi" gerçekte, tamamıyla olmasa bile büyük çoğunluğuyla yeni değildir. Bunun kökleri, Başkan Kennedy ve Başkan Johnson döneminde savunma bakanlığı yapmış Robert McNamara ve Başkan Roosevelt döneminde, 1952'de Sovyetler Birliği büyükelçiliği yapmış George F. Kennan gibi ünlü Amerikalıların liberal düşüncesinde yatar.

1970'lerde ve 1980'lerde bu iki kişi, Gorbaçof'un kullandığı terim ve kavramların hemen hemen aynısını kullanarak, nükleer silahlanma yarışını tartışıyordu. (Aynısı, 1980'de yayınlanan ünlü *Brandt Raporu* için de geçerlidir.) Gorbaçof'un Washinton'a götürdüğü tek yeni şey, düşüncenin sarılı olduğu ambalajdır.

Şimdi bu "yeni düşünce"nin ilk gerçek, resmi meyvelerine bakalım. Daha imzalanmadan önce, Gorbaçof, INF Anlaşması'na "yeni düşünce yolunun ana başarısı" demişti.

INF Anlaşması

INF anlaşmasının nükleer silahların olmadığı bir dünyaya" doğru ilk adım oluşturduğu söyleniyor. Böyle iddialar saçmadır.

Anlaşmanın özü, Sovyetler'in ve ABD'nin karadan atılan orta menzilli (500 - 5500 km) nükleer füzelerinin Avrupa'dan kaldırılmasıdır. Anlaşmanın üç bölümü var: Füzelerin nasıl ve ne zaman yok edileceği konusundaki anlaşma. Sıkı, devamlı, anında soruşturma ve denetim. Her iki tarafta olan füzelerin sayısını ve yerlerini listeleyen bir memorandum. (Sayısı her iki tarafın daha önce söylediği sayılardan daha büyük çıktı.)

Sovyetler Amerika'nın yok edeceği füzelerin iki mislini yok edecek (1752'e karşılık 859). Bu dengesizlik Sovyet halkında rahatsızlığa yol açtı.

INF Anlaşması, özünde, Amerika ve NATO'nun 1979-1981 yıllarında sunduğu "sıfır seçeneğe" eşittir. Sözü geçen dengesizlik "sıfır seçeneği"nin mantıksal sonucudur. Hatırlanacağı gibi, 1979 yılında NATO, Amerikan Pershing ve Cruise füzelerini yerleştirme kararını aldı. Yerleştirmemesinin şartı, Sovyetler'in son yıllarda yerleştirdiği SS-20 füzelerini geri çekmesiydi. "Sıfır seçeneği" her iki gurup füzeyi ortadan kaldıracaktı.

INF buna dayandığından, sıfıra ulaşmak için belirtilen kategoride hangi tarafta daha fazla füze varsa, tabii ki o taraf daha fazlasını yok edecek. Ama sorun yalnızca sayılardaki farkta değil, asıl olarak, yok edilmek için seçilen füzelerin *kategorisindedir.* INF Anlaşması, yalnızca, Sovyetler'in daha kuvvetli olduğu, karadan atılan füzeleri içeriyor. Amerika'nın daha kuvvetli olduğu, havadan ve denizden atılan füzelere dokunmuyor.

Sovyetler'in durup durup, Pershing ile Cruise füzeleri, geniş muhalefete rağmen Batı Avrupa'ya yerleştirildikten sonra bu "sıfır seçeneği"ni kabul etmesi, NATO'nun "güç konumundan pazarlık etme" tutumunu *haklı(!)* çıkarıyor.

O zaman Amerika ile NATO, ancak "biz güç gösterisi yaparsak" Sovyetler anlaşmaya oturur diyordu. Tam da öyle oldu. Ve bu tutum aynen bugün Reagan yönetiminin, Yıldız Savaşları programını haklı(!) çıkarmak için takındığı tutumdur.

Aynı zamanda, Sovyetler'in "sıfır seçeneği" kabul etmesi, Gorbaçof'un sınıf savaşından daha fazla önem verdiği barış hareketini de zayıflatacaktır. Kimse bunu şimdi görmek istemiyor ve barış hareketi de yeni anlaşmayı kutluyor. Fakat zaman gösterecektir ki, Gorbaçof, Batı'da *radikal bir muhalif güç olan* barış hareketinin ayakları altından da halıyı çekmiştir. (Şimdi, herşeyi barış savaşına bağlayan "komünist" partilerin ne yapacağı da sorulabilir.)

Şubat 1987'ye kadar Gorbaçof, INF Anlaşması'nın imzalanması için, stratejik silahlar ve "Yıldız Savaşları" konusunda da bir anlaşmanın imzalanmasını şart koşmuştu. Bu şart yerine gelmeden, INF Anlaşması'nın imzalanması, Gorbaçof'un Ocak 1986'da sunduğu önerilerden ve nükleer silahlar açısından herşeyin birbirine bağlı olduğu görüşünden geri bir adım oluşturuyor.

INF Anlaşması uğruna Sovyetler iki taviz daha verdi. Reykjavik'te, İngiltere ve Fransa'nın nükleer silahlarının hesaba katılmamasını kabul etti. Sonra, Temmuz 1987'de de, kendisinin Asya'daki orta menzilli nükleer füzelerini kaldırmaya hazır olduğunu ilan etti.

Önemli bir kazanım elde etmek için geri adım atılır, taviz verilir. Durum böyle midir, ona bakmak gereklidir.

Dünyayı nükleer silahlardan arındırma gibi boş lafları bir yana koyarsak, Sovyetler, bu anlaşmayla ancak tek birşey elde etmiş olabilir:

Batı Avrupa'da olan ve kendisini hedef alan Amerikan nükleer füzelerini kaldırmak ve böylece batı sınırının güvenliğini biraz güçlendirmek, Batı Avrupa'yı, askeri, stratejik ve politik açıdan ABD'den ayırmak.

Ancak bunlarda başarı kazanıldığı kesin belli değildir ve birçok etkene bağlıdır. Kesin olan birşey vardır. Batı Avrupa'yı ABD'den ayırma gerçekleşse bile, bu nükleer silahlardan arınmış, barışçı bir Avrupa olmayacaktır.

Batı Avrupa'nın kendisinin nükleer bir süper güç olması yolunda adımlar çoktan atılmıştır. Daha zirveden birkaç gün sonraydı ki, İngiltere ve Fransa, havadan atılan nükleer füzeleri ortaklaşa üretmek için görüşmelere başlayacaklarını açıkladılar. İngiltere başbakanı, savaş uçaklarına Cruise füzesi koydurmayı düşündüklerini söyledi.

Son anlaşmayla Avrupa'dan kaldırılacak olan ABD nükleer füzelerinin yerine başkalarının geçmesi, hem anlaşmadaki bir boşluğu, hem de "nükleer silahlardan arınmış dünya" mavalının kofluğunu gösteriyor.

Bir kez, INF yalnızca orta menzilli füzeleri kapsadığı için, ABD, fonlarını kısa ve uzun menzilli füzelere kolayca kaydırabilir. Nitekim Schultz, NATO'nun kısa menzilli füzelerini modernleştirme çağrısı yaptı. INF ile kaldırılacak nükleer güç, dünyadaki nükleer gücün yüzde 3-4'ü kadardır.

İkincisi, INF, orta menzilli füzelerin de hepsini değil, yalnızca, Sovyetler'in en güçlü olduğu, karadan atılanlarını kapsıyor. Havadan ve denizden atılanların güçlendirilmesi yolunda adımlar atılmaya çoktan başladı.

Üçüncüsü ve daha da çarpıcı olanı, füzeler yok edileceği halde, füzelerin nükleer başlıkları başka silahlarla kullanılmak üzere saklanacaktır.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi, anlaşmada bir de kaçış maddesi vardır. Olağanüstü bazı gelişmeler taraflardan birinin bağımsız çıkarlarını tehdit ederse, anlaşma bozulabilecektir. Pes doğrusu!

Böylece görüyoruz ki INF Anlaşması, tüm bu tür öteki anlaşmalarda da olduğu gibi, şu temel sakatlığı taşıyor: Belli bir nükleer silahı, hem de Sovyetler'in sayıca üstünlüğü olan bir nükleer silahı, sayıca azaltırken ya da yok ederken, Amerika'nın ve NATO'nun, daha ileri tür nükleer silahlarının kalitesini yükseltmelerini sağlıyor.

Şimdi ABD ve NATO, zaten çok fazla politik sorun doğuran orta menzilli füzeleri Avrupa'dan kaldırıverecekler, ya Atlantik Okyanusu'na, ya havaya, hem de daha yüksek bir teknik düzeyde, yerleştiriverecekler. Olacak olan budur!

Madem böyle, neden bunca taviz verildi? Bu soruyu cevaplamadan önce, Gorbaçof'a göre zirvenin kalbinde olması gereken, stratejik nükleer silahlarda indirim ve Yıldız Savaşları sorununa bakalım.

Stratejik silahların indirimi ve Yıldız Savaşları

Bu yazının başında da belirttiğimiz gibi, bu konu, zirveden bu yana epey karışıklığa ve belirsizliğe yol açtı.

Bu konuda Batı basını, iki liderin Yıldız Savaşları sorunundan yan çizmek amacıyla, "anlaşmamakta anlaştıkları" sonucuna vardı. Sovyetler'in, Reykjavik zirvesinde ve sonrasında gösterdiği kararlı tutum, ABD uzaya silah yerleştirmemeyi kabul etmediği sürece, stratejik silahları azaltacak bir anlaşmanın yapılamayacağını söylemesi daha unutulmamışken, böyle birşey nasıl olabilir?

Hatırlanacağı gibi, Reykjavik'de, Ekim 1986'da, tam da bu nedenle anlaşma sağlanamamıştı.

Fakat geçen bir yıl boyunca, Gorbaçof yönetimi Reykjavik'teki tutumlarından her gün biraz daha uzaklaştı. Bunun sonucunda, 1987 Nisan'ında ve Eylül'ünde, Washington zirvesinden aylar önce, özellikle sessiz bir teslimiyet gerçekleşti. Öyle sessiz ki, çoğunluk farketmedi. Herkes, Washington zirvesinde Sovyetler'in eski tutumlarında direteceğini bekliyordu. Gerçekte ne oldu?

Reykjavik zirvesinde ve sonrasında Sovyetler'in tutumu, uzay silahlarının deneme ve araştırılmasının laboratuvarlardan öteye gitmemesi, ABD'nin 1972'de yapılan ABM anlaşmasına uyması yönündeydi.

Bu anlaşmaya göre, her iki tarafın da, nükleer füzelere karşı savunma sistemleri geliştirmesi yasaklanıyordu. Anlaşmanın amacı, tarafların nükleer saldırıya karşı güçsüz, bu nedenle de ilk saldırıdan kaçınmak zorunda olmalarıydı. Reagan'ın Yıldız Savaşları ya da "Stratejik Savunma Girişimi" (SDI), bu amacı ortadan kaldırdı. Bu plana göre ABD, herhangi bir savunma kaygusu olmadan, Sovyetler'e saldırabilir bir kapasiteye ulaşıyor.

Reykjavik zirvesinden altı ay sonra, Nisan 1987'de Schultz zirve hazırlıkları için Moskova'ya gittiğinde Gorbaçof ilk büyük tavizi verdi. Laboratuvarların tanımını genişletti, "yeryüzünde araştırma, enstitülerde, deney alanlarında ve bitkilerde" yapılabilir diyerek, daha geniş çaplı bir tanımlama yaptı.

Beş ay sonra, 1987 Eylül'ünde Schultz'un ikinci ziyareti sırasında, Gorbaçof daha da ileri giderek hangi parçaların uzaya gönderilebilir olduğu konusunu tartışmayı kabul etti. Böylece, uzay savaşı teknolojisini yerleştirmenin ilk adımları atıldı.

Son taviz, zirveden sonraki resmi açıklamada verildi. Sovyetler, zirve ortak bildirisinde, ABM anlaşmasından, "iki tarafın da imzaladığı ve onayladığı gibi" diye söz edilmesinde ısrarlıydı. "Onaylamak" sözcüğü, anlaşmanın ABD için bağlayıcı olduğunu ifade ediyordu. Bu sözcük, Reagan'ın anlaşmayı çiğneme kararlılığını yansıtırcasına, ortak bildiriden çıkarıldı.

Zirveden sonra durum daha da kötüleşti. Gorbaçof, Amerikan televizyonunun yaptığı röportajda

şöyle diyor: "SDI sorunu tartışma konusu değildir". Bu cümle iki biçimde yorumlanabilir. Biri, Yıldız Savaşları'nı artık sorun bile etmediği, ötekisi, tam tersine hala sorun ettiği yönündedir. Hangisi geçerli?

Gorbaçof, aynı röportajda, "Amerika, ABM (anlaşmasına) ters düşmediği sürece, varsın araştırma yapsın" dedi. Ardından, 5 Aralık'ta, silahsızlaşma görüşmelerindeki Sovyet temsilcisi Karpov, SDI'nin "Amerika'nın iç işi" olduğunu belirtti ve ABM anlaşması konusunda "yalnızca zamanlama açısından" farklılıklar olduğunu vurguladı. *Soviet Weekly* dergisi de 12 Aralık'ta, SDI hakkında "Amerikalılar kendileri karar versinler", zaten bu "eriyip gidecektir" dedi.

Yukarıdaki sorunun cevabı artık açıktır. Her iki tarafın da söylediği gibi, 1988'in ilk yarısında, stratejik silahları azaltma doğrultusunda bir anlaşma imzalanması bekleniyor. Açıktır ki, Gorbaçof, bu anlaşma uğruna, Sovyet halkının SDI'ya duyduğu tepkiyi de feda etmiştir.

Bunu yapmasının nedeni, birçok Amerikan bilim adamının ve politikacısının düşündüğü gibi, SDI'nin eriyip gideceğini düşünmesi olabilir. Çoğu bilim adamı, SDI'yi Amerika'nın hiçbir zaman gerçekleştiremeyeceği bir hayal olarak görüyor. ABD'nin bütçe açığını azaltması için bu proje için ayrılan parayı azaltacağı söyleniyor.

Gorbaçof böyle bir ümit besliyor olabilir, böyle bir ihtimal vardır. Fakat aynı zamanda, verdiği tavizi örtmek için, ABD'yle Sovyetler Birliği'nin kapasite olarak eşit olduğununu öne sürüyor. Eğer ABD, SDI araştırmasında ısrar ederse, Sovyetler Birliği daha ucuz ve daha etkin sistemlerle buna cevap verebilir, diyor.

Ne olursa olsun, zirvenin ve özellikle Yıldız Savaşları konusunun etrafındaki belirsizlik ve tutarsızlıklar, daha derin birşeye dikkat çekiyor. Gorbaçof, Sovyet halkının, hatta Sovyet yönetiminin kabul edeceğinden emin olmadığı tavizler verdi. Tüm bu belirsizlik ve Yıldız Savaşları'nda "eşitlik" iddiaları bunları saklamaya yönelik bir çaba oluşturuyor. Bu da bizi daha önce bahsettiğimiz bir noktaya geri getiriyor. O da, Sovyetler Birliği'nde, Gorbaçof'un ileri sürdüğü "yeni düşünce" hakkında varolan derin rahatsızlık ve kuşkudur.

Yeni düşüncenin kalbinde yatan nedir?

Gorbaçof, "yeni düşünce"sini ve Amerikan emperyalizmiyle uzlaşma politikasını, bunun, barışçıl, nükleer silahların olmadığı bir dünyaya yol açacağı iddiasıyla haklı çıkarmaya çalışıyor. Bunu sağlayamaz, sağlayamayacaktır, fakat büyük ihtimalle önümüzdeki yılın birinci yarısında, stratejik nükleer silahların sayısını şu ya da bu biçimde azaltan bir anlaşma sağlayabilecektir.

Bu anlaşma da, INF anlaşmasındaki zaafları ve boşlukları mutlaka taşıyacaktır. Şimdiden uzmanlar stratejik silahların, iddia edildiği gibi yüzde 50'sinin değil, ancak yüzde 30-35'inin azaltılacağını söylüyorlar. Aynen INF anlaşması gibi bu anlaşma da varolan nükleer silahların sayısını indirecek (herhalde yine Sovyetler'in güçlü olduğu alanlarda), fakat aynı zamanda her iki taraf, özellikle Amerika, daha modern ve daha ileri nükleer silahlar geliştirme ve üretmede serbest kalacaklar. Nükleer silahlanma yarışı devam edecek, hatta bu yeni anlaşmaların sonucunda hız da kazanabilir.

Öyleyse, bu yeni anlaşmalar ve Sovyet-Amerikan ilişkilerinin bu yeni aşaması (devam ederse) ne getirecek?

1. Nükleer silahlanma yarışı daha yüksek düzeyde devam edecek fakat en azından bir süre için "daha iyi" rasyonalize edilmiş ve düzenlenmiş olarak devam edecek.

2. Amerika'nın nükleer silahlar alanındaki teknolojik üstünlüğü de devam edecek.

3. ("Eğer allah ve politbüro izin verirse" - ve de Sovyet halkı, *A.A.*) Gorbaçof, nükleer silahlanma yarışının daha iyi rasyonalize edilmesini ve düzenlenmesini, bunun yanı sıra da bir avuç nükleer silahın kaldırılmasını, barışcıl, nükleer silahların olmadığı bir dünyaya doğru atılmış bir adım olarak göstermeye çalışacak. Böylece içerdeki politik konumunu ve iç politikasını pekiştirmeye çalışacak.

Uzun vadeli perspektifler nelerdir? Zirvenin bazı gözlemcileri, onu "iki dertli ekonomik devin güneşli bir tepede fotoğraf çektirme fırsatı arayışı" olarak, "karşılıklı inişin karşılıklı yönetilmesi" vb. olarak değerlendiriyorlar. Bir ünlü Amerikan yazarı, iki devletin "karşılıklı umutsuzluğu" onların uzlaşmasının nedeni olabilir diyor.

Bu bir perspektiftir. Sovyetler Birliği Gorbaçof'un devamlı sözünü ettiği tıkanıklık ve ekonomik çöküşe devam edebilir. Amerikan tarafında ise dev bütçe açığı ve dış borçlar, doların düşüşü Amerikan ekonomisinin sağlığına ciddi bir tehdit oluşturuyor.

Başka bir perspektif daha var ki, Gorbaçof'un "yeni düşünce" mantığının kalbinde bu yatıyor. İçerde bu, devlet sektöründe kapitalist yöntemlerin kullanılmasıyla birlikte, pazarın ve özel sektörün genişlemesidir. Uluslarası alanda ise şunlardır:

- Barış içinde yanyana yaşama artık "sınıf savaşının belli bir biçimi" anlamına gelmiyor.
- Askersel üstünlük "reel politikada kullanılmaz"(!)
- Amerikan militarizmi "realizm ve sorumluluk duygusu gösterebilir". (Bu görüşler Gorbaçof'un yeni kitabında bulunabilir: *Perestroika*)
- Emperyalizmin karakteri değişebilir ve kapitalizm militarizm ve yeni sömürgecilik olmadan da olabilir.
- Güvenlikli bir dünya kapitalist ülkelerle birlikte kurulabilir, kurulacak. (Gorbaçof, Büyük Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü "Raporu")

Başka bir deyişle, Gorbaçof sınıf savaşından vazgeçti!

Eğer "yeni düşünce"nin içe ve dışa yönelik perspektiflerini birleştirirsek, onun kalbinde kapitalizm ile sosyalizmin birbirine yaklaşması (convergence) fikrinin yattığını görebiliriz.

Üçüncü bir perspektif de var. Hem Sovyet'lerdeki ekonomik tıkanıklığa ve çöküntüye, hem de "yeni düşünce"ye ve emperyalizmle uzlaşmaya komünistçe bir dur denmesidir. Bu da en başta, Sovyetler'deki işçi sınıfı hareketinin gelişmesi ve hareketlenmesine bakar. Bizim kalbimizde de bu perspektif yatıyor.

Ungo ve Zamora'nın El Salvador'a dönüşleri de Orta Amerika'daki uzlaşmanın parçasıdır

Bir dönüş senaryosu da El Salvador'da oynanıyor

Yağcı'larla, Zamora ve Ungo'ların aynı dönemde, aynı uğursuz görevlerle ülkelerine dönmeleri bir raslantı değil, SBKP yönetiminin emperyalizmle dünya çapında yaptığı pazarlığın ürünüdür.

El Salvador'da Devrimci Demokratik Cephe'nin (FDR) liderleri burjuva legalitesine saygınlık kazandırmak üzere ülkeye döndüler. Bu dönüş Orta Amerika için önerilen "Arias barış planı"nın bir parçasıydı. Yağcı'ların Türkiye'ye dönüşü gibi, bu da Sovyetler Birliği'nin emperyalizmle uzlaşmasının bir ürünüdür.

Dönenlerin kimlikleri

FDR'nin ikinci başkanı Ruben Zamora 21 Kasım'da, başkanı Guillermo Ungo da 23 Kasım'da El Salvador'a döndüler. "Barış ve demokrasi" kavgası vereceklerini açıkladılar.

FDR rejime karşı silahlı savaşım veren Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin (FMLN) siyasal düzeydeki örgütlenmesidir. İçinde rejime karşı olduğu söylenen hristiyan demokratlardan, komünist adını taşıyanlara kadar çeşitli siyasal güçler yer almaktadır. FDR başkanı Ungo aynı zamanda Ulusal Devrimciler Hareketi'nin (MNR), Zamora ise Halkçı Sosyalist Hristiyan Hareketi'nin (MPSC) genel sekreteleridir. Ungo Sosyalist Enternasyonal'in de liderlerindendir.

Ungo ve Zamora 1980 yılında El Salvador'dan ayrıldılar. 1984'de, iktidardaki Hristiyan Demokrat Parti lideri Jose Duarte'yle FDR olarak, FMLN adına bir dizi görüşme yaptılar.

Görüşmede Duarte, FMLN'i, silahlarını teslim edip kapitalist rejim içinde siyaset yapmaya çağırdı. ABD'nin desteklediği bu "demokrasi projesi" iflas etti. FMLN silahlı savaşımı sürdürdü ve kırsal kesimde güçlendi. Duarte rejimi ise itibarını yitirdi.

Bundan sonra, El Salvador'daki rejimi kurtarma sorunu daha geniş bir "barış planı" içinde yeniden ele alındı. Kosta Rika devlet başkanı Oscar Arias'ın önerdiği söylenen "barış planı" çerçevesinde Duarte, FDR ve FMLN ile ekim ayında yeniden görüşmelere başladı.

Bu görüşmelere Zamora ve Ungo da katıldılar. Ancak 26 Ekim'de insan haklarının önde gelen savunucularından Herbert Anaya'nın öldürülmesi üzerine FMLN görüşmeleri terketti. Zamora ve Ungo'nun görüşmelerin bu nedenden kesilmesine karşı çıktıkları söyleniyor.

Orta Amerika'daki uzlaşma

Arias'ın "barış planı" 15 Şubat 1987'de açıklanmıştı. Bu plan, 7 Ağustos'ta Kosta Rika, Honduras, Nikaragua, El Salvador ve Guatemala devlet başkanlarınca imzalandı.

Bu plana göre, Nikaragua dışındaki ülkeler, sol muhalefete ve gerilla örgütlerine siyasal özgürlük tanıyacaklardı. Nikaragua da Kontra'lara siyasal özgürlük tanıyacak ve bölgedeki gerilla hareketlerine verdiği desteği çekecekti. Bölgedeki gelişmeler 7 Kasım'da gözden geçirilecekti.

Kasım ayına kadar elle tutulur hiçbir sonuç alınmadı. El Salvador'da Duarte'yle FDR ve FMLN arasında görüşmeler başladı ama kesildi. Guatemala'da gerilla örgütlerinin çoğu rejimle uzlaşmayı reddetti. Kosta Rika ve Honduras'ta göstermelik adımlar atıldı. Nikaragua'da ise Ortega, Kontra'lar silahlarını bırakmadan görüşmelere başlamayacağını söylüyordu.

Arias planının çıkmaza girmesi üzerine Avrupa burjuvazisi, ABD ve Sovyetler Birliği değişik biçimlerde ağırlıklarını koymaya başladılar.

Kostra Rika devlet başkanı Arias'a Nobel Barış Ödülü verilerek "barış planı"na da kan verildi. Ungo ve Zamora'nın burjuva legalitesini güçlendirmek üzere El Salvador'a dönmeleri kararlaştırıldı. Yani burjuvazi "demokratikleşme" diye bazı göstermelik ödünler verirken, bunun karşılığında Nikaragua'nın karşı-devrimcilere siyasi özgürlük vermesi isteniyordu.

Nikaragua devlet başkanı Daniel Ortega önce, Kontra'lar silahlarını bırakmadan "hiçbir zaman, hiçbir yerde" görüşmeyeceğini söyledi. Görüşme yapılacaksa, onları besleyen ABD ile doğrudan yapılmasını savundu. Reagan yönetimi ABD'de yapılan Amerika Ülkeleri Örgütü (OAS) toplantısında Ortega ile görüştü. Daha sonra Ortega, Katolik kilisesinden Kardinal Obando aracılığıyla görüşmeleri başlattı.

Arias "barış planı"nın amacı açıktır. Bir yandan Orta Amerika'nın zor durumda olan kapitalist rejimlerini kurtarmaya, o ülkelerdeki silahlı savaşımı durdurmaya çalışıyorlar. Öte yandan, rejimleri kurtarma çabalarını da sanki ödün veriyormuş gibi gösterip, Nikaragua'ya dönüp, sen de Kontra'lara dönmeleri için izin ver diyorlar. Burjuvazi bir taşla iki kuş vurmak istiyor. Hem kapitalist rejimleri kurtarmaya, hem de Nikaragua devriminin kazanımlarını geri almaya çalışıyor.

Nikaragua'daki görüşmeler nasıl ilerleyecek, zaman gösterecek. Ancak bugün Ortega'nın geri adım atmasının sorumlusu Sovyetler Birliği'dir.

Nikaragua ABD'nin arka bahçesinde küçük bir ülke. Ekonomisi zayıf. Bir de devrimden sonra ABD'nin beslediği Kontra'lara karşı savaş vermek zorunda kaldı. Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerden aldığı yardımlar ekonomiye destek oluyordu. Gorbaçof'un ekonomik reformları duyurulduktan sonra, Sovyetler Birliği, Nikaragua'ya karşılıksız ekonomik yardımları keseceğini açıkladı. Son Zirve'de Gorbaçof Nikaragua'ya askeri yardımı da keseceğini açıkladı. Sovyetler Birliği'nin bu tutumu Nikaragua'yı her açıdan zor duruma soktu.

Uzlaşmaların kapısını SBKP açmıştır

SBKP yönetiminin emperyalist sistemle uzlaşması, çeşitli ülkelerde sınıflararası uzlaşma girişimlerini ya doğrudan ya dolaylı beslemektedir. Orta Amerika'da Nikaragua devrimi ve öteki devrimci hareketler satılıyor. Afrika'da Güney Afrika devrimi satılığa çıktı. Asya'da Afganistan beyazlara teslim ediliyor. Türkiye'de Yağcı'lara beyaz bayrak çektiriliyor.

SBKP yönetiminin uzlaşmacı siyaseti bütün dünyada sosyalizme, işçi sınıfı hareketine, devrimci savaşımlara zarar vermektedir. Reagan'la Gorbaçof'un pazarlığı dünya çapındadır. Dünya çapında oluşmakta olan pazarlık halkalarında resmi "komünist"lerin olduğu yerlerde resmiler, olmadığı yerlerde sosyal demokratlar aracılığıyla burjuva demokrasisinin legalitesi güçlendirilmeye çalışılıyor. Yağcılar resmilere, Zamora ve Ungo da sosyal demokratlara örnektir.

Yağcılarla, Zamora ve Ungo'ların yalnızca adları değişiktir, yaptıkları işler özünde aynıdır. Yağcılar da, Zamora ve Ungo da ülkelerinde "istikrar" istiyorlar. Özal ve Duarte'nin manevralarını "demokratikleşme" olarak gösteriyorlar. İşçi ve devrimci hareketleri boğmayı, bölmeyi amaçlıyorlar.

Yağcılarla, Zamora ve Ungo'ların aynı dönemde aynı uğursuz görevlerle ülkelerine dönmeleri bir raslantı değil, SBKP yönetiminin emperyalizmle dünya çapında yaptığı pazarlığın ürünüdür.

SBKP yönetiminin emperyalizmle yaptığı uzlaşma burjuvaların sorunlarını şimdilik, geçici olarak hafifletiyor. Ancak emekle sermaye arasındaki çelişkilerin derinleşmesi ve keskinleşmesi de uluslararası çapta hızlanarak sürüyor. Kopacak ilk zayıf halka ile devrimci dalga dünyayı sarabilir.

"Bu bir rüya değil,
"Bu bir hülya değil,
"Yıldızıdır kurtuluşun."

Ahmet Fırat

TAYAD'ın Bayrampaşa mitinginde binler, işkencecileri affetmeyeceklerini gösterdiler

SAVAŞ AZİMLERİNİ GÖSTERDİLER

“İzinsiz” belgileri miting sonuna dek haykıran yığınların gücü, burjuva legalitesini bir kez daha işlevsizleştirdi!

TAYAD'ın düzenlediği "Tutsaklara Özgürlük Mitingi", 6 Aralık Pazar günü Bayrampaşa meydanında yapıldı.

Alan, "tüm siyasi tutuklu ve hükümlülere özgürlük", "gecekondular değil zindanlar yıkılsın", "halkın bulunmadığı yargı kesinleşmiş değildir", "özgürlük ellerimizdedir" ve "tektip elbise kaldırılsın" yazılı pankartlarla süslenmişti. Miting, Metris'i ve Türkiye'deki tüm cezaevlerini temsil eden bir cezaevi maketinin içinden, tutuklu ve hükümlü yakını iki çocuğun akgüvercinler uçurmasıyla açıldı.

İlk konuşmayı TAYAD genel sekreteri Sevgi Erdoğan yaptı. Daha sonra TAYAD başkanı Mustafa Eryüksel konuştu. Oğlu cezaevine girmiş olan Mualla Arıkan'ın okuduğu şiirlerden sonra, avukat Osman Ergin, 12 Eylül'ün getirdiği yargı sistemini özetledi. TAYAD üyesi Pakize Asma'nın konuşmasının ardından, Dev Sol davasından yeni tahliye olan Ayhan Ermiş, Metris'teki devrimcilerin gönderdiği mesajı okudu. İstanbul'da yeni kurulan Demokratik Mücadelede Kadın Derneği (DEM-KAD) başkanı Ayfer Can, *Yeni Çözüm* dergisi yazişleri müdürü Çelik Malkoç ve çocuk konuşmacı Songül Göleli konuşmalar yaptılar. Sanatçı Bilgesu Erenus da türkü ve şarkılarla mitinge seslendi.

Ruhi Su'dan parçalarla inleyen alanda, sık sık "zindanlar boşalsın, tutsaklara özgürlük", "kahrolsun faşizm" belgileri atıldı. Alana sıkı bir aramadan ve polis kordonunu aşarak gelen binlerce ilerici, demokrat, öğrenci genlik, çevredeki çok sayıda polise ve meydanda yapılan uyarılara karşın, polisin "izin" vermediği belgileri attı. "Devrim şehitleri ölmez", "insanlık onuru işkenceyi yenecek" belgileri sonuna dek haykırıldı.

Sağmalcılar, Diyarbakır, Gaziantep cezaevlerinden devrimcilerin de mesaj gönderdikleri mitingden sonra, topluluk polisin bütün "uyarı"larına(!) karşın Topkapı'ya kadar yürüdü.

Aynı gün Kadıköy'de İnsan Hakları Derneği'nin yürüyüş ve mitinginin olmasına karşın, Bayrampaşa mitingine katılım yüksek oldu. Yığınlar canlı ve coşkuluydular. Savaşım azmi doluydular.

Kemal Nalçacı, İstanbul

İnsan Hakları Derneği'nin “Genel Af” için yaptığı mitingde bile “af dileme” eğilimi yenilgiye uğradı.

Hesap sorma azminin fendi af dilem eğilimini y ndi

TAYAD ve İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) ayrı ayrı yürüttükleri "Tutsaklara Özgürlük" ve "Genel Af" kampanyaları aynı gün yapılan iki ayrı eylemle sürdürüldü. TAYAD Bayrampaşa'da miting düzenlerken, İHD de aynı gün Kadıköy'de yürüyüş ve miting yaptı.

6 Aralık Pazar günü yapılan İHD yürüyüş ve mitingi için önce Yoğurtçu Parkı'nda toplanıldı. Polisin arama ve kimlik kontrolü barajından geçen insanlar 13.30 dolayında yürüyüşe geçtiler. Gazeteciler ve yabancı basın da gösteriyi izledi.

Yürüyüş kolunun en önünde, kısa bir süre önce meclise yürürken polis saldırısının ardından ölen Didar Şensoy'un fotoğrafı taşınıyordu. Cezaevinden yeni tahliye olan şair Nevzat Çelik de ön kolda yürüyenler arasındaydı.

Yürüyüş boyunca, "siyasi tutsaklara özgürlük", "işkence insanlık suçudur", "zindanlar boşalsın genel af" gibi belgiler atıldı. Ceazevlerinde açlık grevi sırasında ölen bazı devrimcilerin fotoğraflarının taşınmasına, "daha önce bildirilmediği için" düzenleme komitesi izin vermedi. Ancak aralarında Deniz Gezmiş'lerin portreleri olan bu fotoğraflar, miting başladığında, komitenin izin vermemesine karşın yukarı kaldırıldı.

Kadıköy İtfaiye Müzesi önündeki alanda yapılan mitingde ilk konuşmayı İnsan Hakları Derneği genel sekreteri Akın Birdal yaptı. Daha sonra Aziz Nesin, idamlara karşı, Kenan Evren'i de hedef alan bir konuşma yaptı. Tutuklu anası Melahat Sarptunalı, konuşmasında, "biz çocuklarımızı idam edilsinler diye doğurmadık, Erdal Eren gibi acıları bir daha yaşamak istemiyoruz" dedi. Şair Sennur Sezer de bazı şiirlerini okudu.

Mitingde öğrenciler en kalabalık gurubu oluşturdular. Bazı sendikacılar da vardı. Ama sendikaların örgütlü biçimde mitinge katılmadıkları belliydi.

1500 dolayında polisin "cansiperane"(!) çalıştığı mitinge binlerce insan katıldı. Katılım iyiydi. Mitingde, düzenleme komitesinin belirlediği belgilerin dışında belgiler haykırıldı, eylemin sonunda topluca 1 Mayıs marşı söylendi. Bu, yığınlarda biriken öfke ve savaşım azminin, bütün engel ve sınırlamalara, sosyal demokratların bütün korkularına karşın, burjuva legalitesini aşmak için nasıl basınç yaptığını gösterdi. "Af" için yapılan mitingde bile "af dileme" değil "hesap sorma" eğilimi savaşıma kararlı tabandan yükseldi.

Mekin Barutçu, İstanbul

Tayad mitinginde, devrimci yakınları, düzene karşı seslerini coşkuyla, militanca yükselttiler!

Yığınların düzene başkaldırısı daha da yükseldi

Mitingde coşkun bir kalabalık vardı. Konuşmaların arasındaki en ufak boşluğu gür sesle haykırılan belgiler dolduruyordu. Eylem, burjuvaziden özgürlük beklenemeyeceğini, en ufak bir kazanımın bile ancak yığınların militan, devrimci savaşımının ürünü olacağını, yığınların burjuva legalitesini parçalayacak güce sahip olduğunu bir kez daha gösterdi.

Bir kış gününde, 6 Aralık'ta alanlardayız. Kalleş bulutları iten dost rüzgar, yoldaş güneşin önünü açıyor. Sanki doğa tarafından destekleniyoruz. İzmit'ten Kartal'dan, Maltepe'den, Cevizli ve Kadıköy'den, Örnektepe, Cağaloğlu, Fatih, Beşiktaş ve bunun gibi İstanbul'umuzun alınteri kokan heryerinden destekleniyoruz. Adeta bir insan seli oluşturmuşuz. İnsanların herbiri ağabeyinin, ablasının, amcasının, babasının hapiste çürümesini, eziyeti, işkençeyi ve zulmü protesto ediyor. İnsan onuru ve özgürlük için omuz omuza vermişiz.

"Çevik kuvvetler" caddeleri boydan boya sarmış. Çelik yelekler giymişler. Ellerinde cop, makineli, bellerinde kelepçe, her gelenin üstünü arıyorlar. Buna rağmen, suratlarındaki korku ve heyecanı gizleyemiyorlar.

Bayrampaşa meydanı arkasını bir fabrikaya dayamıştır. Meydanın üç yerden girişi vardır. Şimdi bu girişleri yüzlerce polis doldurmuş. Neden? TAYAD bir miting düzenlemiş. İnsanlık onuru, özgürlük ve cezaevlerindeki devrimcilerin yaşam koşullarının iyileştirilmesi için. Ondan.

Meydanda bir Bedford kamyonun üstüne yapılan maketle mapusane canlandırılmış. Bir zincir çevresini sarıyor. Önüne bir kilit koyulmuş. Kamyon kasasının geri kalan bölümüne de konuşmacılar için bir kürsü hazırlanmış. Kürsünün üstünde beyaz ve kırmızılı bir örtü var.

Komünist sanatçı Ruhi Su'nun, Ezgili Yürek adlı şiiriyle anfiden bize seslenmesiyle birlikte miting başladı.

Alanı dolduran kalabalık, önce devrim yolunda, ölüm orucunda, işkencede mapusta ölen yoldaşlar için saygı duruşunda bulundu. Saygı duruşundan sonra, "omuz ver demir kapı açılsın", "kahrolsun faşizm", "gecekondu değil zindanlar yıkılsın", "tektip elbise kaldırılsın" belgileri haykırıldı. Gür sesler meydanı inletti. Sesimiz dalga dalga yankılanırken, acaba tüm İstanbul, tüm Türkiye bizi duyuyor mu diye düşündüm.

Bu arada, beyaz bir güvercin, özgürlüğü simgeliyor denilerek havaya bırakıldı. Devrim için bir, insanlık için bir ve umutla uğruna savaşım verdiğimiz günler için bir güvercin bırakıldı havaya.

Sonra konuşmalara geçildi.

Sunucu arkadaş, TAYAD başkanı Mustafa Eryüksel'i mikrofona çağırdı. Sonra sırasıyla, ölüm orucunda 30. gününü doldurmuş İbrahim adlı bir devrimcinin anası, ardından bir başka devrimcinin anası söz aldılar. Bir avukat 12 Eylül dönemi öncesini ve sonrasını hukuk açısından ele aldı. Bilgesu Erenus Ruhi Su'dan derlenmiş türküler okudu. Dev Sol davasından dolayı hüküm giyip çıkmış bir devrimci, Metris'deki devrimcilerin sevincini bildiren bir konuşma yaptı. *Yeni Çözüm*'ün yazı işleri müdürünün konuşmasını Demokratik Mücadelede Kadın Derneği'nden bir arkadaşınki izledi. Ve en genç kuşağın temsilcisi bir küçük kız görüşlerini mikrofondan dile getirdi. Değişik gazete ve dergiler, okullar, cezaevleri adına destek mesajları okundu. Bu sırada alanda bildiriler dağıtıldı.

Miting alanındaki herkesin başında, üzerine kırmızı mürekkeple "özgürlük ellerimizdedir-TAYAD" yazılı beyaz kağıt şapkalardan vardı. Miting görevlileri de aynı biçimde, ellerindeki renkli ufak bayraklarla polisin topluluğun içine girmesini engelleyen bir hat çiziyorlardı. Taşınan pankartlardan, aceleyle not alabildiklerim şunlardı:

"Tüm siyasi tutuklu ve hükümlülere özgürlük", "daha fazla cezaevi değil evlatlarımızı istiyoruz", "insanlık düşmanı faşistlere ve işkencecilere ceza", "halkın bulunmadığı yargı kesinleşmiş değildir", "omuz ver demir kapı açılsın", "özgürlük ellerimizdedir".

Mitingde coşkun bir kalabalık vardı. Konuşmaların arasındaki en ufak boşluğu gür sesle haykırılan belgiler dolduruyor, topluluk bir ırmağın kolları gibi her koldan belgileri destekliyordu. Miting alanı öfkeli, kararlı, cesur ve savaşım azmi yüklü insanlarla doluydu.

Miting sona erdiğinde, yanıbaşımda, oğluyla mitinge gelmiş 65 yaşlarında bir ana vardı. O yaşına karşın, "oğul" diyordu bana, "bak benim gibiler evden dışarı çıkamıyor, bense sizlerin arasında, desteğinizle dimdik duruyorum."

Sonra arkadaşlarla kolkola girerek, yürüyüşe geçtik. Yavaş adımlarla, halkın desteğini görerek ilerledik. Trafiği kapadık. İkiyüze yakın polisin, kaldırımdan yürüme yolunda "kibar" müdahalesiyle karşılaştık. Kibarlıkları(!), öfke ve hınç dolu yığınların gazabına uğramaktan çekinmelerindendi.

Bunlarla itiş kakış derken, Bayrampaşa'dan Maltepe ve Topkapı'ya kadar yürüdük. Kalabalık buradan sonra dağıldı.

Demokratik haklar için yapılan eylemler burada kalmayacak. Düzene karşı çıkışın, savaşımın bu güzel örneğini daha nice mitingde yineleyeceğiz. Savaşımı yükselteceğiz.

Savaşımın başarısı, temel demokratik haklar uğruna yükselen protesto hareketinin gerçek demokrasi için verilen savaşımla daha sıkı bağlanmasına, işçi sınıfının önderliğinde devrim hareketiyle içiçe yükselmesine, bağlıdır.

Burjuvaziyi affetmeyeceğiz!

Yılmaz Genç, İstanbul